THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ. PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 176. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 11. SEPTEMBRA — THURSDAY, SEPTEMBER 11, 1930. LETNIK XXXIX.

"Zed. države Evrope" v razpravi. - Kravali v Argentiniji.

IDEJA ZEDINJENJA EVROPSKIH DRŽAV BO ROMALA NAJPREJ PRED ZASEDANJE ZVEZE NARODOV, POTEM BO RAZCEPLJENA V PROUČEVANJE MED VEČ ODBOROV, NATO ŠE PRED EN POSEBEN ODBOR IN KONČNO ZOPET PRED ZASEDANJE ZVEZE NARODOV.

Genova, Švica. — Dasi francoski zun. minister, Aristide Briand, ni s svojim načrtom glede ideje zedinjenja evropskih držav točasno prodrl, je vendar s svojim doseženim uspehom popolnoma zadovoljen. Ideja je namreč prišla na razmotrivanje pred svet Zveze narodov, ki je imel svojo sejo pretekli ponedeljek, na kateri je bilo zastopanih 27 evropskih držav. O njej se na seji ni ničesar sklepalo, a tudi ugovorov ni bilo proti njej. Pač pa so prišli do zaključka, da naora to zedinjenje držav, ako bo do njega prišlo, priti pod območje zveze narodov, in da torej ne bo nikaka samostojna institucija. Ker bo torej zadeva padla pod njeno področje, je tedaj tudi edino celokupno zasedanje zveze narodov upravičeno,da o njej sklepa. V četrtek se vrši to zasedanje in tedaj tudi Briand uradno predloži načrt Zvezi.

Načrt zedinjenja, tako je določeno, bo nato oddan v podrobnejše obdelovanje posameznim odborom, ki bodo sestavljeni v ta namen. Ko bodo ti odbori dokončali svoje delo, se bo potem cela stvar predala še enemu posebnemu odboru, ki jo bo proučeval skozi leto dni in bo nato o njej podrobno poročal na zasedanju Zveze v letu 1931. V tem posebnem odboru bodo zastopane vse države, članice Zveze narodov. Ne boste pa zastopani niti Rusija, niti Turčija. S tem bo zadan obsten moralen udarec Italiji ki je v svojem odgovoru na Briandova vprašanja glede ideje združenja odgovorila, da morate biti v zedinjene evropske države na vsak način vključeni Rusija in Turčija.

Kakor se torej kaže, ne bo Evropa združena še niti v tem, niti v drugem letu; veliko vprašanje je, ali bo sploh kdaj. Prej je pričakovati, da bo postala še bolj razdružena, kakor je zdaj.

—o—

VSE PRIDE KONČNO NA DAN

Pariz, Francija. — Skozi celih 25 let je P. Lasternas sleparsko vodil knjige pri nekem notarskem podjetju, kjer je bil uslužben kot uradnik. Monačin oškodoval svoje delodajalce za svoto $640,000. Svoje krivdo je takoj priznal, ko se mu prišli na sled, obenem ga je pripomnil, da ukradenega denarja nima nič več, ker ga je sproti vsega zapravil.

—o—

REPUBLIKANCI VLADAJO V DRŽAVI MAINE

Augusta, Me. — Pretekli ponedeljek so se v državi Maine vršile volitve, v katerih so odnesli republikanci popolno zmago .Republikanci so pridobili mesto governerja, senatorsko mesto, kakor tudi štiri sedeže v narodni zbornici.

KRVAVI POBOJI V ARGENTINIJI

Dve straži, smatrajoč druga drugo za sovražnika, se obstreljevali cele pol ure. — 7 mrtvih, 56 ranjenih. — Aretacija bivšega predsednika.

—o—

Buenos Aires, Argentinija. — Razburkane razmere, ki vladajo v tem mestu po uspešno izvršeni revoluciji, v kateri je bila vzeta vlada prejšnjemu predsedniku, so bile vzrok usodnega nesporazumljenja, ki je nastalo v noči med ponedeljkom in torkom in ki je imelo zaznamovati za posledico sedem mrtvih in 56 ranjenih.

Začasna vlada je v ponedeljek prevzela oblast nad deželo. Pričele pa so se širiti govorice, da nameravajo pristaši odstavljenega predsednika, H. Yrigoyena, vprizoriti protirevolucijo. Straža na strehi poštnega poslopja je, da bi se lažje skrila v slučaju, ako bi se napad resnično izvedel, ugasnila vse luči okrog poslopja na ta način, da je oddala strele v nje. Druga straža na vladnem poslopju je slišala te strele in je menila, da so se protirevolucijonarji že polastili poštnega poslopja. Pričela je zato obstreljevati poštno poslopje. Enako je zdaj straža na poštnem poslopju domnevala, da je sovražnik zavzel vladno poslopje, in je ogenj vrnila. Tako ste obe straži obdelovali druga drugo s puškami in strojnicami cele pol ure.

Prebivalstva, mislečega, da se vrši resnična bitka, se je polastila panika. Civilisti so naskočili arzenale in se založili s puškami in strelivom; tudi po cestah so na več krajih streljali drug na drugega; na več mestih je izbruhnil požar. Zmešnjava je bila taka, da je vlada z najstrožjimi odredbami komaj upostavila red. Obenem je tudi ukazala, da se takoj aretira odstavljeni predsednik z vsemi člani njegove vlade vred.

—o—

NAGRADA ZA HRABROST

Chicago, Ill. — 15 letni C. Schulz, 2221 No. 75th ave., Elmwood Park, je prejel od Western Union brzojavne družbe ček za $100 kot nagrado za svoj junaški čin, s katerim je pripomogel, da je bil neki ropar aretiran. 28. avgusta je namreč stopil v enega izmed uradov družbe neki bandit in z orožjem v roki prisilil uslužbence, da so ostali na mestu. Mali deček pa se ni ustrašil, marveč je skočil ven skozi vrata, si zaznamoval številko roparjevega avtomobila in obvestil policijo, ki je bandita tudi ujela.

WILSONOV DOM IZPREMENJEN V MUZEJ

Iz hiše, v kateri je bivši predsednik v vojnem času, Woodrow Wilson, prebil svoja deška leta, so zdaj preuredili v muzej, v katerem so shranjeni vojni spominki in zgodovinski dokumenti iz časa Wilsonove administracije. Slovesno otvoritev tega muzeja bo izvršila v jeseni Mrs. Wilson sama.

KITAJSKI KOMUNISTI V STISKI

Oblegani komunisti izgnali večino civilnega prebivalstva iz mesta.

—o—

Shanghai, Kitajska. — Glavno mesto Kwangsi provincije imajo v oblasti komunisti, a je oblegano že več tednov od vladnih čet, ki ne dopuste nikakega dovoza živil v mesto, hoteč branilce izstradati, da se bodo vdali. Pomanjkanje živil je vsled tega postalo v mestu skrajno občutno. A komunisti ne izbirajo sredstev, da si pomagajo. Od 60,000 prebivalcev, ki jih mesto šteje, so enostavno izgnali iz mesta dve tretjini, 40,000, in sicer vse povprek, moške, ženske in otroke, ne meneč se, kam naj se ti reveži obrnejo. Poleg tega izvajajo v mestu skozi celi čas obleganja rope na prebivalstvo.

—o—

ODKRITA ZAROTA NA KUBI

Havana, Kuba. — V mestu Palma Soriana so prišli na sled daleč razpredeni zaroti, za katero sumijo, da so jo kovali člani nacijonalistične stranke. Iz zaplenjenih načrtov se razvidi, da so zarotniki nameravali, napasti vojaško garnizijo in začeti revolucijo. Propaganda za to se je vodila že dalje časa med častniki in moštvom, katere se je hujskalo proti sedanji administraciji.

—o—

PRIJAZEN ZAKONSKI MOŽ

Bridgeport, Conn. — Stanley Mastikowski, 41 let star, se je sprl s svojo ženo in jo v jezi zgrabil ter posadil na razbeljeno peč. Ta izraz ljubezni pa se je zdel celo tej, drugače miroljubni ženi, končno malo prevroč. Zatekla se je k sodniji, ki je ljubeznivega možička vtaknila v zapor za šest mesecev.

KRIŽEM SVETA

— Manila, Filip. otoki. — Na teh otočjih je bilo v kratkem 30 slučajev kolere. Umrlo je v zadnjih 10. dneh 9 oseb. Med obolelimi ni nobenega Amerikanca ali Evropejca.

— Chicago, Ill. — Jack Wilcox, 2518 Montrose Ave., se je po nesreči sam obstrelil v desno stran glave, ko je, sedeč v svojem avtomobilu, pregledoval samokres.

— Lafayette, Ind. — Trije maskirani banditi so prišli v tukajšnjo First National Banko, zgrabili predsednika, blagajnika in nekega drugega uslužbenca ter dva, ki sta ravno prišla skozi vrata, jih zaklenili v blagajno ter zbežali s plenom $8,300.

— Chicago, Ill. — Mihael Dore, lastnik restavracije na 2556 So. Western ave. je bil napaden od banditov na 1900 So. Blue Island Ave., takoj ko je zapustil Kaspar American State banko. Vzeli so mu $400.

— Tulsa, Okla. — V tukajšnji Ritz teater sta prišla dva mlada lepo oblečena mladeniča in grozila prodajalki vstopnic, da razbijeta steklenico nitroglicerina, ako jima ne izroči denarja. Odšla sta s plenom $1,300.

—o—

NAŠI "VARUHI"

Chicago, Ill. — Policist Fred Dornbeck je bil od detektivskega urada aretiran in obdržan v zaporu na podlagi obdolžb tatvine. Neki mladenič, N. Poncher, je bil namreč zasačen, ko je ukradel avto; pri zaslišavanju je izpovedal, da je to delal na pobudo omenjenega policista. Policist da mu je dajal navodila, kam naj gre v njegovem okrožju, ki ga je imel on nadzorovati, krast avtomobile, in Poncher je delal, kakor ga je policist poučil. Za vsak ukradeni avto, ki ga je pripeljal policistu, je dobil od njega $25. Policist taji vsako krivdo in pravi, da Poncherja še nikdar videl ni.

LAKOTA V RAZDEJANEM MESTU

Lačne množice so hotele navaliti na zaloge živil. — Začasne kuhinje postavljene po mestu.

—o—

Santo Domingo, Dom. rep.— Do neprijetnih izgredov, ki bi se gotovo krvavo končali, bi bilo skoraj prišlo pretekli ponedeljek med prebivalstvom tukajšnjega mesta, ki je v katastrofi pretekli teden prišlo ob ves imetek. Mnogi niso dobili zadostne, ali celo nobene hrane že od srede, in nič ni čudnega, ako so gladne množice hotele navaliti na zaloge živil, ki so bile z drugega otočja pripeljane za nesrečneže. Le hladnokrvnosti civilnih in vojaških oblasti se je zahvaliti, da ni prišlo do prelivanja krvi in da so zlepa pomirili mase in jim dopovedali, da bo vsak dobil svoj delež. V resnici so bile nato v vseh okrožjih mesta postavljena po javnih poslopjih začasne kuhinje, ki zadovoljivo izvršujejo svojo nalogo.

—o—

GLEDALEC IN BIK UBITA PRI BIKOBORBAH

Madrid, Španija. — Nenavadna nesreča se je pripetila v ponedeljek v tukajšnji areni. Bikoborec, M. Martinez, je v borbi zabodel bika. Razjarjena žival pa je na nekakšen način dobila med roge meč, ga izdrla iz svojega trupla in ga vrgla preko ograje med gledalce. Orožje je zadelo nekega moškega in ga do smrti ranilo. Bik in ranjeni moški sta torej pod istim mečem končala, in sicer v razdobju par sekund. Bikoborca so aretirali, češ, da je on zakrivil nesrečo.

—o—

— Brawley, Cal. — V tukajšnjem mestu je bilo čutiti lahke potresne sunke, ki pa niso napravili škode.

Iz Jugoslavije.

OSMIM POSESTNIKOM ZGORELA GOSPODARSKA POSLOPJA. — CELA VAS V NEVARNOSTI.— JUGOSLAVIJA ZA OLAJŠANJE VRNITVE IZSELJENCEV. — SMRTNA KOSA. — DRUGE NOVICE.

Velik požar v Kamniku pri Preserju

Preserje, 22. avg.— Pod Žalostno goro, kjer je sloveča božja pot žalostne Matere božje, leži mična vas Kamnik, ki šteje nekako 60 hiš. To lepo naselje, kjer vlada prava idila kmetskega življenja, bi 22. avgusta kmalu postalo žalostno pogorišče in popolna razvalina. Kmalu popoldne, ko so ljudje ravno pojužinali, so se začuli po vasi obupni klici: "Gori! Gori!" Ljudje so prihiteli do kozolca Jožefa Debevca, kjer je ogenj že razsajal z vso silo in v nekaj minutah objel vsa v bližini stoječa gospodarska poslopja.

Z Žalostne gore je bilo plat zvona in daleč naokrog naznanjalo nesrečo, ki se je zgodila in ki grozi uničiti, kar je s trudom in skrbjo zgradila žuljava kmečka roka. Telefonično so bile alarmirane vse okoliške požarne brambe s prošnjo takojšnje pomoči, ker je od juga pihal močan veter in so bile hiše v veliki nevarnosti. — Sreča je bila, da so bili po zadnjem deževju vsi vodnjaki napolnjeni z vodo, kar je bilo gasilcem v veliko pomoč. Gasilci, ki so prišli z motornimi brizgalnicami od vseh strani, celo iz Ljubljane, so delali z vso silo in branili hiše, ki so se že vnemale od strašne vročine, ki je vladala. Pogorel je Jožetu Debevcu nov kozolec in vse gospodarsko orodje, Albinu Petriču hlev, Francetu Lenarčiču kozolec, Francetu Žitku skedenj, Francetu Peršinu dvojnat kozolec, Jakobu Reparju skedenj in hlev, Francu Žnidaršiču hlev. Zgorelo je več svinjakov in se tudi zadušilo več prašičev.

—o—

Za povratek naših izseljencev

Belgrad, 22. avg. — Zaradi velike bede in brezposelnosti, ki sta zavladali v Ameriki, in zaradi splošne delovne krize, se pripravlja velik del naših izseljencev na povratek v domovino. Naše merodajne oblasti in organizacije so ukrenile vse mogoče, da se našim izseljencem čim bolj olajša vrnitev. Jugoslovanski izseljeniški komisarji so dobili potrebna navodila za obsežno propagando med našimi izseljenci za njihov povratek v domovino. Naročeno jim je bilo, naj ukrenejo vse, da bi naši izseljenci le ne ostali v Ameriki, če ne bi dobili dela, da ne bi tako v tujini propadli.

—o—

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla Julijana Gubanc, dijakinja iz Vodic. — V Škocjanu pri Turjaku je umrl Anton Kofler, železniški upokojenec, star 56 let. — V ljubljanski bolnici je umrla Greta Blažič, zasebna uradnica. — V Mariboru je umrla Ana Riter, ,vdova po poštnem poduradniku, stara 82 let. — V Podbrežju je umrla Marija Živko, stara 63 let. — V Radovljici je umrl Franc Grilc, posestnik.

—o—

Domžale

Hud naliv z viharjem smo imeli v noči od 13. na 14. avg. Bliskalo in grmelo je kakor bi bil sodnji dan, vmes pa tulil vihar, ki je na sadnem drevju povzročil precej škode. Sploh pa letošnje neprestano deževje škoduje poljskim pridelkom, posebno krompirju, ki vsled prevelike moče že gnije.

—o—

....Velika nesreča v Zagrebu.

O priliki evharističnega kongresa v Zagrebu se je zgodila velika nesreča. Med metanjem umetnega ognja se je nabralo velikansko število ljudi, ki so opazovali krasoto umetnega ognja. Ker pa ni bilo na ognjemetu dovolj prostora, so se ljudje spravili na vzvišen železniški nasip in niso opazili prihajajočega brzovlaka, ki je zavozil med nje in strašno mesaril. Kljub temu, da je tam bila velika množica ljudi, je na srečo bilo samo pet mrtvih in nekaj ranjenih, kakor povejo sedanja poročila.

—o—

Nezgoda v Mariboru

Pri pogrebu sina je prijel srčni krč 42letno izdelovalko cvetlic Štefanijo Nagy. Prepeljali so jo v bolnico.

—o—

Jubilej

Dne 19. avgusta je praznoval Ivan Kern 75letnico rojstva. Rojen je bil pod kmečko streho v Žejah, okraj Kamnik. Vse svoje življenje je posvetil vzgoji mladine.

—o—

Slov. Bistrica

Vrstijo se nevihte za nevihtami s točo in hudimi nalivi. Vinogradnikom so že vzeli četrtino pridelka, a tudi kmetje že tarnajo.

—o—

Strela

Strela je udarila v vasi Mašel pri Črmošnjicah v hišo Thelliana, ki je popolnoma zgorela. Tudi toča je padala po Trški gori, vendar ni napravila posebne škode.

—o—

Nezgoda v Mariboru

Pri razkladanju bukovih hlodov si je zlomil nogo železniški pomožni delavec Konrad Breznik.

—o—

Št. Jernej na Dolenjskem

85 cm dolgega modrasa je vjel 14. avgusta Jože Mraz, ko je šel s svojim svakom v bližnji gozd. Malo je manjkalo, da ni stopil nanj.

—o—

Sadna letina.

V okolici Maribora in v Slovenskih goricah bo, kakor pravijo, letos izredno dobra letina za sadje.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izhaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Italija in Balkan

Fašistični tisk pozorno sledi razvoju dogodkov na Balkanu, pa naj bodo političnega ali gospodarskega značaja. Predvsem se "Giornale d'Italia", znan kot glasilo zunanjega ministrstva, zanima za vsak še tako neznaten pojav v političnem ali gospodarskem življenju v Jugoslaviji in na Balkanu sploh. Tako je ta list podrobno poročal tudi o pogajanjih med Jugoslavijo, Rumunijo in Madjarsko glede vnovčenja poljskih pridelkov, o jugoslovansko-rumunskem sporazumu v tem pogledu, o gradbi donavskega mosta med Rumunijo in Jugoslavijo in podobno.

Italija je nasprotna vsakemu političnemu ali gospodarskemu grupiranju držav v srednji Evropi in na Balkanu, ki se ne vrši pod njenim okriljem. "Divide et impera" je geslo fašistične zunanje politike. Rim je prav tako nasproten Mali antanti kakor bi bil širši podonavski zvezi ali pa balkanskemu Locarnu. Italija je gotovo napela vse sile v Budimpešti, da odtegne Madjarsko od gospodarskega sporazuma z Jugoslavijo in Rumunijo, ker se boji, da bi gospodarskemu zbližanju sledilo tudi politično. Italijanski strah je toliko bolj upravičen, ker Madjari pogosto tožijo, da nimajo od gospodarskih dogovorov z Italijo nobenih gospodarskih koristi. Za Madjarsko je italijanski trg pasiven. Poljskih pridelkov Italija ne potrebuje veliko, na drugi strani je Madjarski zaprta pot v Italijo po Avstriji in Jugoslaviji, ki sta madjarska konkurenta v Italiji; tudi italijanski sporazum s Poljsko, ki gre za tem, da olajša uvoz poljske živine v Italijo, je v škodo Madjarski. Madjarskih industrijskih izdelkov Italija ne potrebuje. Po vsem tem je jasno, zakaj je Italija tako ljubosumna tudi glede najmanjšega koraka, ki bi Madjarsko približal Mali antanti.

Kot odjemalka Italija ni mogla pozdraviti napovedane carinske zveze med Jugoslavijo in Rumunijo. Fašistični tisk je ostal v tem vprašanju povsem rezerviran. Italija si mnogo obeta od sporazuma z Rusijo in bi utegnila na morebiten pritisk Jugoslavije in Rumunije na mednarodnem tržišču z žitom odgovoriti z razširjenjem zvez z Rusijo.

Več zanimanja je vzbudil v Italiji načrt za zgradbo železniškega mosta pri Prahovem. Nova železnica, ki naj veže Rumunijo in Poljsko s Splitom in Kotorom ter s Solunom, mora zanimati Italijo, ki je zasedla Trst in Reko. Že Avstrija ni mirovala, dokler se ni izjalovil sporazum med Srbijo in Rumunijo, da se zgradi med Turn-Severinom in Kladivom most, ki bi z železnico skozi Niš vezal Rumunijo z Jadranom; most bi bil tudi približal Rusijo Jadranu . . . Verjetno je, da bo Italija prevzela avstrijsko vlogo. Strah pred Rusijo je v Italiji velik. Nadalje nista Split in Kotor danes v rokah iste države, ki gospodari v Trstu, in gotovo je, da bo železniška zveza čez novi most škodovala Trstu ne samo, ker bo vezala Rumunijo in Poljsko z Jadranom, temveč tudi s Solunom, ki utegne v kratkem času postati hud tržaški konkurent v Podonavju. Italija je bolj naklonjena zgradbi mostu med Rumunijo in Bolgarijo zato, da bi nova zveza ne tekla po jugoslovanskem ozemlju; Italija bi potem lahko zvezala s to progo Valono, tako da bi dobili prekobalkansko železnico Valona-Solun.

Rimski listi so se bavili tudi z načrtom Jana Pekareka za organizacijo plovbe po Donavi in v Črnem morju. O Pekarekovem načrtu je bilo menda govora na konferenci v Štrbskem Plesso. Po Pekarekovi zasnovi naj bi Mala antanta poskrbela za reorganizacijo donavskega prometa. Po Donavi naj se usmeri promet iz Češkoslovaške, Avstrije, Madjarske, Jugoslavije in Rumunije proti Črnemu morju in za prevoz blaga na Vzhod naj skrbi novo brodarsko društvo "Črnomorski Lloyd"; pri tem bi imela Mala antanta seveda pretežno besedo. "Giornale d'Italia" vidi v Pekarekovem načrtu nevarnost, ki grozi italijanskim jadranskim pristaniščem, in meni, da bi ji prišla Italija v okom s tem, da si zagotovi primeren delež pri podonavskih brodarskih društvih.

Tako vidimo, da se Italija prav povsod, kjer so vpleteni interesi Jugoslavije in kjer Jugoslavija igra vlogo, ki ji naravno pristoja, bodisi na Balkanu bodisi v srednji Evropi v svrho svojega političnega položaja in gospodarskega razvoja, skuša postaviti Jugoslaviji na pot. Jugoslavija je tako rekoč os, okoli katere se zunanja politika fašizma vrti in kako Jugoslaviji škodovati, je danes kardinalna točka mednarodno-političnega programa Italije. Prihodnjost bo pokazala, da-li v korist ali v škodo Italije, ki jo je fašizem zapeljal na opasno pot, ki po našem trdnem prepričanju ni v dejanskem interesu Italije.

ŽALOSTNO POROČILO IZ SO. CHICAGE

So. Chicago, Ill.

Vedno je bilo kaj veselega za poročati, sedaj pa na žalost moram poročati, da je posegel v našo sredo angelj smrti in odnesel življenje, naše cerkvene pevke, ki jo bomo pogrešali. V ponedeljek večer nekako okoli desete ure je umrla Mary Franko, hči Johna in Johane Franko, na 9522 Ave. L. Pokojna je bolehala skoro od novega leta. Nikdo ni v začetku mislil, da se bo ta njena bolezen končala s smrtjo. Saj se je samo nekoliko prehladila, in to, smo vsi mislili, vendar ni nič posebnega. Koliko ljudi se dan za dnevom prehladi, pa zaradi tega ne umrejo. Tukaj je pa bilo drugače. Iz malega prehlada se je malo po malem izcimila jetika, ki jo je mučila mesece in mesece. Na vse načine so se domači trudili, da bi ji na katerikoli način pomagali, da bi ozdravela. Radi bi jo bili takoj, ko se je pokazalo, da ji tukajšnji zrak ne prija, poslali v kakšen sanatorij, pa skoro ni bilo mogoče, ker so bili menda vsi prenapolnjeni. Tako je revica hirala vedno bolj in bolj, dokler jo ni nazadnje smrt rešila hudega zemskega trpljenja.

Pokojno bo marsikdo pogrešal, posebno domači, sorodniki in prijatelji, ker je bila z vsemi tako prijazna in rada pomagala. Pač res škoda, mladega življenja.

Pevsko društvo "Zarja" žaluje ob svežem grobu ljubljene pevke, ki je s svojim ljubkim glasom "altom", veliko pomagala do uspehov, tako na koru, kakor v dvorani. Vedno je rada prepevala, dokler je mogla. Pozno je prišla z dela zvečer, največkrat še po 9. uri, a kadar je bila pevska vaja ni nikoli rekla da je utrujena. Če tudi je bilo pozno, je vendar prišla vsaki torek in petek na vajo. Seveda, sedaj je njenega petja konec. Kadar bi jo najbolj potrebovali, smo jo pa na žalost vseh pevcev izgubili. Je pač tako, da si nismo sami gospodarji življenja, ampak je jasno dokazano, da je nad nami Bog ki vodi naša pota.

Nam je po njej hudo, a njej je pa prav gotovo dobro, ker je rešena trpljenja, žalosti in prevar. Ker je bila dobra pevka, so jo prav gotovo sprejeli med nebeške pevce, da z drugimi opeva hvalo božjo. Draga Mary, žalostni smo ob tvojem grobu, ki se je zgrnil nad tvoje telo, pod katerim naj mirno počiva, duša pa naj raj uživa. Kmalu tam se vidimo, se na veke združimo.

Žalostni družini in sorodnikom naše sožalje.

C. I. G.

—o—

NAZNANILO ČLANOM DRUŠTVA NAJSV. IMENA

Sheboygan, Wis.

Društvo najsvetejšega imena župnije sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu bo imelo prihodnjo nedeljo dne 14. septembra skupno sveto obhajilo.

Dolžnost obljube nas veže vse člane ki smo kdaj pristopili v to društvo, da se istega udeležimo. Pri pristopu smo vsi slovesno obljubili, da bomo spolnjevali pravila društva do smrti. Vsak kdor se ne udeleži četrtletnega sv. obhajila brez zadostnega vzroka, je lažnik namenoma ali pa nevedoma. Izgovori, da nas je malo, da bo društvo zaspalo so popolnoma brez vzroka in brez vsake podlage, ako bomo držali obljubo vsi, nas bo približno 150, pristopilo k skupnemu sv. obhajilu.

Dolžnost starišev je, da opozorijo svoje sinove, da ni vse eno, ako prejmejo sv. obhajilo eno nedeljo preje, ali eno nedeljo pozneje, kar se često dogaja. Pravila nam nalagajo, najmanj štirikrat na leto skupno pristopiti k sv. obhajilu. Torej bodimo možje v pravem pomenu besede in držimo, kar smo obljubili. — Mislim, da ni potreba posebej razlagati, zakaj je dandanes tako društvo potrebno bolj kakor kedaj poprej.

Na svidenje v nedeljo zjutraj ob sedmi uri in tričetrt, v cerkveni dvorani.

Mihael Ortar.

—o—

PODGRAD, DOBRA KAPLJICA Z LJUBENSKIH GORIC IN PUSTNE COPERNICE

Detroit, Mich.

V teh brezdelnih časih, se človek marsikaj spomni, ki bi morda nikdar ne prišlo na um. Te dni sem se posebno spominjal naše lepe Dolenjske in svoje rojstne fare Podgrad, ki je nekako eno uro in pol oddaljena od Novega mesta. Prijazna vasica, ki ima svojo župno cerkev in svoje župnišče, in vas Germ, ki ima nekako 25 številk. Vsi njeni prebivalci se bavijo s poljedelstvom, ki še precej dobro pridelajo, ako ni kake vremenske nesreče, toče ali suše. Toliko že, da se tu pa tam kaj proda, ter se za izkupljeni denar nakupi potrebnega obuvala in obleke, kakor tudi druge potrebščine, ki se rabijo doma in na polju. Nekateri imajo tudi svoje vinograde, ki ako ni toče prav žlahtno in bogato obrodijo, da imajo potem žlahtne kapljice za vsako domačo potrobo. Kako je ta fara Podgrad dobila svoje ime, ni popotniku težko uganiti. Če se le nekoliko okolu ozre, bo kmalu zagledal goro Mehovo, ki je najvišja gora na Dolenjskem, za Gorjanci. Na vrhu gore se še sedaj opazijo velike razvaline Mehovškega gradu, katerega so Turki razdejali pred kakimi 300 leti. Grad je tudi imel dve cerkvi. Kako je bilo močno zidovje, se še dandanes pozna, še po 300 letih ni popolnoma razpadlo. Stari ljudje so pripovedovali, da so takrat v starih časih med malto mešali sol, zato da je tako trdno zidovje. Krasen je razgled z vrha gore. Novo mesto se ti vidi, da je prav pred teboj pod goro, čeprav je oddaljeno cele dve uri. Kadar je zrak čist vidiš brez vsakega daljnogleda na sivega očanca, slovenskega Triglava. Dalje se tudi vidijo Kamniške planine in drugi oddaljeni snežniki. V poletnem času je ta gora polna obiskovalcev. Posebno rada hodi na razglede novomeška gospoda in študentje, ki imajo krasen razgledni užitek, ako zadenejo lepo vreme. Mladina, tudi kmečka je rada zahajala na ta hrib, da je tam pobijala kače. Posebno gadov je bilo veliko, ki so imeli svojo luknjo v živi skali, v katero so se skrivali. Dobijo se še sedaj tu pa tam človeške kosti, ker je bilo na grajščini tudi pokopališče. Dolgo časa je bilo vse to last Ruperške grajščine, ki je pa sedaj vse razprodala. Večino so pokupili Podgrajčani. Pod hribom je državna cesta, ki gre čez Vino vas od Germa do cesarske ceste, ki pelje od Novega mesta do Metlike in Črnomlja. Iz moje mladosti se še spominjam, koliko vina je bilo prepeljano čez "vahto" iz Bele Krajine, predno je trtna uš uničila staro trto. Bil sem priča, ko je voznik vozil poln voz vina, od 8 do 10 sodov po strmem klancu čez "vahto". Pa se je utrgala zavora, konje je zagnalo vstran, voz se je prekucnil in sodi napolnjeni z žlahtno kapljico so se kotalili v dolino. Bog ve, kolikokrat se je tako zgodilo, ker poprej, predno je bila železnica, se je vozilo vino voz za vozom. Sedaj so prevozne ugodnosti, samo če trta kaj dobro rodi.

Dobro mi je v spominu dogodbica, ko me je kmalu po očetovi smrti brat poslal, naj nesem tkalcu v Ljubno preje. Ravno tam smo pa imeli zidanco, ker smo imeli dva vinograda. Domov grede, mi je brat naročil, naj prinesem nekaj "barilcov" vina. Pa je tako prišlo, da je imel moj najboljši prijatelj F. isto pot h tkalcu kakor jaz, zato sva jo mahnila skupaj. Ker je bil ravno pustni torek, sva vzela s seboj nekaj potice in slanine. Ko sva bila pri tkalcu gotova, sva šla v zidanico, da natočim "barilce", kakor mi je bilo naročeno. Seveda sem natočil liter vina, da sva ga pokusila. Ker je bil dober, sem še drugega in tretjega, da se nama je jezik razpletal, in je vsak več vedel povedati. Navsezadnje sva se le odpravila domov obložena z vinom. Razlika med nama je bila le ta, da je bil moj prijatelj obložen samo od znotraj, jaz sem bil pa tudi od zunaj. Doma so prav težko pričakovali sladke vinske kapljice, ker so se precej s "pustom" gostili. Mene so pa, predno sem prišel domov "copernice" v oblast dobile in me prenašale in zavajale na vse strani. Pozno po noči sem prišel domov s praznim košem in brez "bariljcev". Takrat sem dobro okusil, kako žlahtna kapljica raste na ljubenski gori. Je li še sedaj taka, ne vem.

John Gosenca.

—o—

LA SALLESKI TRGOVEC UMRL NA PARNIKU

Liverpool, Angleška. — St. Marenda, trgovec iz La Salle, Ill. je umrl na parniku Cedric, last White Star Line. Marenda je potoval v interesu svoje trgovine. Nameraval je združiti svojo trgovino z cinkovo industrijo. Na morju ga je napadla nevarna boleżen, kateri je podlegel. Zjutraj so ga dobili mrtvega na postelji.

Na umetniški razstavi. — Gospod tajnik, kaj pa stane bronasti medved v naravni velikosti, ki stoji tamle v kotu?

— Za vas, gospod ravnatelj, polovica katalogove cene.

— Katalog pa stane, se mi zdi, pol marke. Za ta denar ga pa že vzamem.

Iz muzeja. — Sluga: Ta mumija je ravno 3000 let in 23 dni stara.

Tujec: Kako pa morete vedeti to tako točno?

Sluga: Veste, jaz sem vstopil tu v službo pred 23 dnevi in takrat je bila stara 3000 let.

* * *

Na plesu. — Danes ste krasna, gospodična, kakor dvajsetletna vrtnica.

* * *

Važen izum. — Mojemu prijatelju so zvišali v trgovini s krznom plačo za 100 odstotkov.

— Saj je zaslužil boljšo plačo, ker je izumil pet novih imen divjačine za zajčje kože.

* * *

Umetnik. — Hripav pevec na koncertu z vso močjo klati z rokami in neki poslušalec pravi svoji ženi: Vidiš, vidiš. Da se z rokami govori, to že vem, ta pa celo poje z njimi.

* * *

Pri starinarju. — Menda nisi preveč zadovoljen s prodajo stare skrinje. Ali ti je profesor kaj odtegnil?

— Seveda, 100 let in 300 dinarjev.

* * *

Domača lekarna. — Domačo lekarno tudi imate? Ali pa vaši nastavljenci kaj mnogo rabijo?

— Seveda, lani smo porabili 10 steklenic konjaka in za en dolar obližev.

* * *

Večne počitnice. — Ja, Jožek, kaj bi pa ti rad postal, ko boš velik?

— Zidar in učitelj!

— Oboje?

— Da! Zidarji imajo počitnice pozimi, učitelji poleti.

* * *

Tudi on ve. — Tinček je pasel ovce. Ko jih je na večer gnal domov, ena kar ni hotela slušati. Tinče je vrgel vanjo kamen in jo je zadel tako srečno na glavo, da je padla in poginila. Tinček si ni upal domov, ampak se je skril v gromovju. Čez nekaj časa je prišel oče iskat svojega sinčka. Ko je zagledal mrtvo ovco sredi pota, je ves preplašen vzkliknil: Bog ve, kaj se je tu zgodilo! — Sinček pa mu je odgovoril izza zelenja: Oče, jaz to vem prav tako dobro kakor ljubi Bog, pa si ne upam povedati!

USODNI TRENUTKI PRED SVETOVNIM POŽAROM

(Konec.)

"Vse sem mislil in pretehtal; z mirno vestjo stopam na pot, katero mi kaže dolžnost."

Istega dne je vprašal Berchtold Conrada:

"Kaj mislite, ali bomo finančno vzdržali? Stürgh meni, da bi ne zmogli napora, če bi prišlo še do vojne z Rusijo."

Conrad je odgovoril, da je za take pomisleke prepozno.

Zadnji nasvet.

Je bilo res prepozno? Rusija je mobilizirala, čeprav skrivaj. Bethmann, sluteč nevarnost, pretečo od strani Anglije, je odklonil Berchtoldovo zahtevo, da bi izročil avstrijsko vojno napoved Srbiji nemški odpravnik poslov v Belgradu. Berchtold je moral poslati odprto brzojavko preko Bukarešte, ker je bila zveza med Dunajem in Belgradom že prekinjena. Zadnji Bethmannov poizkus, priporočiti po nemškem poslaniku na Dunaju grofu Berchtoldu "nujno in z vsem povdarkom" sprejem angleškega posredovanja, je ostal brez uspeha. Berchtold, Krovatin in Conrad so izročili ta, skoro pretečí nasvet, 30. julija cesarju, ki je bil prispel opoldne v Schönbrunn iz Ischla. Franc Jožef je pomislil in vprašal, kaj bi bilo treba v tem primeru zahtevati od Srbije.

Velik apetit.

Berchtold: "Da mora sprejeti ultimatum, besedo za besedo; povračilo vseh stroškov, ki so narasli z mobilizacijo."

Conrad: "Treba je zahtevati, da odstopi tudi ozemlje, ki bi utrdilo naš vojaški položaj — Šabač s prilegajočim ozemljem za utrdbe, katerih stroške bi morala nositi Srbija."

Franc Jožef: "Na to vendar ne bodo pristali."

Berchtold: "Tisza tega ne bo dovolil."

Conrad: "Sovražnosti se ne dajo več ustaviti; to je treba Nemčiji povedati. Če mobilizira Rusija, moramo tudi mi mobilizirati."

Berchtold: "To stane milijone."

Conrad: "Monarhija je na karti."

To je bil prav zadnji trenutek za spametovanje. Franc Jožef odloči, da je treba vojno proti Srbiji nadaljevati. — Conrad pripominja k tej avdijenci: "Dočim je storil Franc Jožef v tej pač najtežji uri svojega življenja trezno in dobro premišljeno korak, katerega posledice so mu bile prav tako dobro znane, kakor neizogibnost, se je zdelo, da pomišlja cesar Wilhelm na umik in da se je razpoloženje v Berlinu zaradi izpada Italije preokrenilo." "Umik" je vojaški izraz; v tem trenotku je slabo rabljen. Nemčija je šele tedaj uvidela, da je neizogibna posledica vojne Avstrije proti Srbiji velika vojna z Anglijo na strani Francije in Rusije. In spoznala je, da se Italija in Rumunija pripravljata obrniti Nemčiji in Avstriji hrbet.

Usodna Conradova zmota.

Istočasno z nujnim nasvetom Dunaja sprejeti angleško posredovanje se je obrnil Bethmann na Rusijo z novim svarilom, to pot v določni obliki: če ne ustavi priprav za mobilizacijo, bo Nemčija mobilizirala. S sklicevanjem na to grožnjo so 29. julija pregovorili Nikolaja II., da je odredil splošno mobilizacijo za vso ruško državo. V noči, ko so začeli telegrafisti tipkati mobilizacijski ukaz, je prišla brzojavka cesarja Wilhelma na carja: nemški cesar je apeliral na miroljubnost svojega prijatelja. Nikolaj II. je zapovedal aparatom, ki naj bi alarmirali veliko državo, stoj. Sazonov je naslednjega jutra izposloval, da je ostala mobilizacija proti Avstriji nepreklicana. 30. julija po 8. zv. je prejel Franc Jožef brzojavko cesarja Wilhelma, ki mu je sporočil, "da je mislil, da ne more odkloniti osebne prošnje ruskega carja, naj poskusi posredovati. "Nekaj ur pozneje, v petek, 31. julija ob 8. zjutraj, je pa brzojavil Moltke na Dunaj: "Rusko mobilizacijo vzdržati, takoj mobilizirati proti Rusiji. Nemčija bo mobilizirala." — Berchtold ni razumel protislovje teh dveh vesti. "Ta je pa dobra," je vzkliknil, "kdo pa prav za prav vlada v Berlinu, Moltke ali Bethmann?" In res je bilo v Berlinu vprašanje postavljeno tako. Na posvetovanjih v Potsdamu 29. julija je odločil nemški cesar za Bethmanna in proti nemškemu generalnemu štabu. Bethmann je hotel preprečiti vse, kar bi moglo označiti Nemčijo kot napadalko. Verига sklepov in protisklepov se pa ni dala pretrgati, dokler je ostal prvi člen te verige neizpremenjen: vojna Avstrije proti Srbiji. Car je poskusil v noči od 29. na 30. julij vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi rešil mir. V tem brezupnem trenutku je mislil še na to, da bi spravil zadevo še pred haaško razsodišče. V častnem boju proti generalnemu štabu, proti Sazonovu in proti velikemu knezu Nikolajeviču je podlegel. Mobilizacija proti Avstriji je ostala v veljavi, To je bil drugi člen verige, ki je privedla do velike vojne. Bethmannu ni nič koristilo, da je hotel preprečiti vtis napada. Nemški generalni štab je imel bistrejše oči. Bethmannovo prizadevanje ostati v obrambi in silobranu bi lahko spravilo v nevarnost napadalni načrt edini, katerega je imela Nemčija. Načrt nemškega generalnega štaba za vojno na vojno na dve fronti je bil zasnovan na tem, da bi moral biti so vražnik na zapadu premagan, predno bi Rusija mogla razviti vso svojo silo. Bil je na dnevu in ure vnaprej določen. In res je Rusija že toliko in toliko dni mobilizirala. Čeprav bi bilo res, kar si je bilo težko misliti, da velja mobilizacija Rusije samo Avstriji, bi morala Nemčija vseeno mobilizirati: zavezniška pogodba ji je nalagala to dolžnost. Bojazen nemškega generalnega štaba je bila razumljiva, on je mislil bolj logično, kakor Bethmann.

(Dalje na 5. str.)

BARAGOVA STOLETNICA NA HOLY HILL

Milwaukee, Wis.

Pred mnogimi, mnogimi leti, še predno je imela Fordka "ta mlade", je sheboyganski gospod župnik Rev. James Cherne naložil na en voz svoje cerkvene stražnike in na druzega svoj cerkveni pevski zbor. V znak hvaležnosti za njihovo vestno sodelovanje jih je peljal na Holy Hill. Tako je delal leto za letom. — Pevcem in ministrantom se je pridružilo vsako leto več ljudi, dokler se niso ti "pitniki" spremenilo v cerkveno slovesnost, ki je odgovarjala v vsakem pomenu starokrajskemu romanju. Mi, Slovenci v Milwaukee, smo vedeli tako za gotovo, da bomo srečali vsako leto na delavski praznik sheboyganske Slovence, njih pevski zbor in njih župnika, da se nas je spravila vsako leto večja skupina tja s prepričanjem, da bomo našli tam znane obraze in slišali zopet enkrat božjo besedo v svojem jeziku. Tako gotov je bil ta pojav v zgodovini božje poti na Holy Hill, da so zanj vedeli celo Slovenci iz Chicage in Jolieta. Leto za letom se je pridružilo več romarjev, dokler ni postal Labor day dan praznovanja Slovencev na Holy Hill. Ker so tudi Slovaki priromali na isti dan iz vseh fara v Wisconsin, iz države Illinois in Indiane, se je ta dan navadno spremenil v slovansko taborišče, kjer sta se kosala južni in severni Slovan, kdo bo boljše in na lepši način počastil Njo, ki se imenuje Mati vseh kristjanov. Ker je vladal večen strah med nami, da bi se ne nabrali mi milwauški Slovenci sheboyganskega duha, seveda nismo prirejali rednega romanja. Semtertja se je skorajžil kak organist, spravil skupaj svoje pevce in jih namenoma peljal na Sveti hrib zato, da jim je dal priložnost vaditi njih pljuča in grla v solnčnih višavah. Vsi občudovalci in prijatelji slovenske nabožne pesmi smo se navadno pridružili takim izletom. Ker ni bilo slovenskega duhovnika, ki bi vodil tako akcijo in vzpodbujal, so bili seveda naši poskusi vedno zelo borni. Na Holy Hill se sploh ni vedelo, da mi Slovenci živimo v mestu Milwaukee in okolici.

Toliko v pojasnilo iz starega testamenta, da se ne bo kedaj izcimila takšna pravda za oslovsko senco zaradi vprašanja, kdo je prvi vzpodbujal Slovence, da so se začeli redno shajati na Holy Hill in kdo je določil, da bodi vsako leto Labor day dan slovenskega romanja k Materi božji na Sveto goro v Wisconsin.

K letošnjemu romanju se je pridružila tudi slovesnost praznovanja Baragove stoletnice. Rev. Luka Gladek, župnik iz Milwaukee, je prikorakal na hrib s svojim pevskim zborom in s svojimi mnogoštevilnimi farani. Isto je storil Rev. Rudolf Potočnik, župnik v West Allis. Tri fare, vsaka s svojim izvežbanim pevskim zborom, so se zbrale v ponedeljek, na Labor day, v prostrani cerkvi na Holy Hill, da dajo Bogu čast in hvalo, da je dal našemu narodu takega moža kot je bil Friderik Baraga in da izrazijo z molitvijo in slovensko pesmijo otroško ljubezen Njej, ki je rodila svetu božjega Sinu, vir neskončne ljubezni.

Točno ob pol 9. uri so naznanili zvonovi v ubranem pritrkavanju, da se je začela cerkvena slovesnost. Razume se seveda, da so pritrkavali sheboyganski zvonarji, ker drugje ne znamo tako nabijati na zvonove. Le starokrajski zvon napravi starokrajskega zvonarja, in to je možno le v Sheboyganu, ker imalo edino le tam zvonove, ki so bili uliti v beli Ljubljani. — Sheboyganski župnik Rev. James Cherne, starosta slovenske duhovščine v državi Wisconsin, je daroval prvo sv. mašo. Iz skušnje vem, da se gospod župnik ne vriva med pevce, toda kadar ga spremlja njegov pevski zbor, takrat je njegov glas melodičen in izrazit, kot je bil v pondeljek na Sveti gori. Sveti maši je sledila pridiga Rev. Bernarda Ambrožič, komisarja slovenskih frančiškanov v Ameriki. Govor je bil dobro premišljen in prišel iz srca in zato tudi dosegel srce. "Baraga je naš mož, naš vzor — tako je povdarjal govornik — on je živel po božji volji. Njegova dela so zapisana v srcih sodržavljanov in še dosti več v knjigi življenja. Dosegel je svetost in spoštovanje in ljubezen ljudi. — Tudi mi bomo dosegli isto, če se ravnamo po njegovem vzgledu in po njegovih besedah." — Predolgo bi mi vzelo, če bi hotel ponoviti besedo za besedo in to po pravici povem, ne mogel bi, ker nisem niti govornik in ne znam izražati misli v tako izbranih besedah kot so lastne edinole č. g. Ambrožiču. Prepričan sem, da bo prinesla ena izmed prihodnjih številk Ave Marije dobeseden govor, kot smo ga čuli ob tej priložnosti. Komaj je bila končana pridiga, so že pristopili k oltarju milwauški gospodje. Rev. Anton Schiffrer iz St. Mary's Hospital je daroval sveto daritev v imenu obeh milwauških fara. Kot dijakon in subdijakon sta mu stala na strani domača župnika. Sheboyganski gospod župnik je vrtil okolo oltarja strežnike. Med duhovniki pri oltarju smo opazili tudi č. g. Dr. J. Grudna, slovenskega profesorja iz St. Paul Seminary v St. Paul, Minn. Cerkveni pevski zbor je odgovarjal z izvrstnim petjem. Res, zavladalo je pravo romarsko in nedeljsko razpoloženje. Marsikatera gorka molitev je vrela proti nebu iz marsikaterega obloženega srca, ki je iskalo utehe in pomoči edinole pri Bogu. Dr. Gruden je razložil pomen slavnosti v angleškem jeziku. Govornik ima izvrsten glas in njegova beseda teče ravno tako dobro v angleškem kot v slovenskem jeziku. Da njegova beseda ni padala na gluha ušesa, je kazalo mirno razpoloženje poslušalcev. Navadno je cerkev na Holy Hill precej šumna in ob času shodov je težko slediti govorniku zaradi večnega premikanja romarjev iz enega kraja v drugi. Med Dr. Grudnovem govorom je vladal tak mir v cerkvi, da je mogel čuti vsakdo v najskrajnejšem kotičku vsako besedo. Naša mladina je odšla domov hvaležna gospodu govorniku, ker ji je razložil v njim razumljivem jeziku, da je tudi slovenski narod potom Barage in njegovih učencev, slovenskih misijonarjev, položil svoj dar na oltar ameriške civilizacije, žrtev malega naroda primerna žrtvam večjih in močnejših narodov.

Slovesnost se je zaključila s petimi litanijami Matere božje in z blagoslovom s presv. Rešnjim Telesom. Šest ubranih glasov je pred oltarjem pozdravljalo Marijo in pevski zbor iz West Allis je odgovarjal s prošnjami in hvalospevi Devici Materi. Takih litanij še nismo čuli v Ameriki. Otrokom, pevcem iz West Allis in njihovi organistinji vsa čast! Le tako naprej!

Ne vem, koga bi bolj pohvalil, da bi se ne zameril drugemu. Pri nas v Milwaukee je to zelo težko, ker smo vsi ponosni na naše gospode in seveda tudi na naše pevske zbore. Še kot otrok sem čul, da je cerkev razdeljena v tri dele: v zmagujočo, v trpečo in v vojskujočo se cerkev. Da smo pod vojskujočo se stranko vedno razumeli cerkveni pevski zbor, nam je bilo tudi dostikrat razloženo vsled vsakdanjih skušenj, katere smo imeli s temi zbori. Dajmo jim vse priznanje kot jim po pravici gre! — Skokova Stanka iz Sheboygana se lahko ponaša s tem, da tako ubranega petja in tako lepih solospevov še ni slišala Sveta gora nikdar popreje. Po moči presega milwauški zbor vse druge in otroci iz West Allisa so napravili nedvomno najboljši utis na vsakogar. Ker so bili pevski zbori le kot pomoč, gre seveda zahvala za prireditev častiti duhovščini in v prvi vrsti gospodoma govornikoma, ki sta nam razložila pomen slavnosti in nas spravila s svojimi vspodbudljivimi besedami v razpoloženje, primerno taki slovesnosti.

Lepo je bilo! Tri fare so se združile s skupnim namenom, da nastopijo enkrat skupno in pokažejo moč slovenskega vernega naroda v državi Wisconsin.

"Nisem mislil, da vas je toliko," je pripomnil svetogorski prior, ki je sledil pazno celi dve uri trajajoči slovesnosti. "Drugič nas bo več," mu je nekdo hitro odgovoril. "Kakih 15 tisoč in še več jih je ostalo doma." — Upam, da se bodo te besede drugo leto na delavski praznik spolnile. Da se da Bogu čast in Njegovi deviški Materi in s skupnim nastopom pribori boljše ime našemu narodu, to bodi naš namen v bodočnosti in da se doseže ta namen, ne bo nobenemu vernemu slovenskemu sinu nobena pot predolga in nobena žrtev pretežka.

B. T.

PARADE VOJNIH VETERANOV V LONDONU

Veliko pozornost je nedavno vzbudila v Londonu slikovita parada, ki so jo priredili veterani tistih čet, ki so prve odšle na bojišče na kontinent tekom svetovne vojne. Slika nam kaže prizor, ko Lord Methuen podaja roko tem veteranom.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

NAJDRAŽJI PODPIS NA SVETU

Najvišjo ceno za lastnoročni podpis je dosegel te dni na neki javni dražbi podpis gosp. Buttona Gwinetta, ki je podpisal tudi ameriško deklaracijo za neodvisnost 4. julija 1776. Njegovih lastnoročnih podpisov je prav malo in zato je dosegel njegov podpis ceno 51 tisoč dolarjev. Ameriški zbiralci lastnoročnih podpisov bi namreč radi imeli lastnoročne podpise vseh, ki so podpisali omenjeni državnopravni akt.

—o—

SVATBA LILIPUTANCEV

Čudna poroka se je vršila te dni v mestecu Maubeuge v Franciji. Ženin je bil 23letni Leon Decaen, pritlikavec, ki tehta 35 kg in meri 1.18 m. Nevesta, Simona Flamentova, je sicer 5 let starejša, meri pa samo 1.06 m in tehta 25 kg. Svatba liliputancev se je vršila v "najožjem rodbinskem krogu."

—o—

PRAKTIČNA IZNAJDBA

Londonski inženjer Lakes je izumil pripravo, ki uspešno nadomešča hišnika. Kadar se iznajditelj pripelje z avtomobilom domov, pritisne gumb na krmilu in hišna vrata se mu takoj sama odpro. Ko se avto zapelje v garažo, se stik prekine in vrata se spet zapro. Doma sname Lakes z žeblja radio-varovalca, in takoj so zaklenjene vse duri. Če zopet obesi aparat, zadoni zvonec, in so vse duri odprte. Mikrofoni takoj naznanijo služinčadi in gospodarju, da prihaja obisk. Gostu ni treba pritiskati kljuke, ker se vrata sama odpirajo. Duhoviti izum onemogoči v gospodarjevi odsotnosti vstop vsakomur. Lakesova hiša je prava trdnjava, tudi kadar ni nikogar doma.

—o—

SKRBI ANGLEŠKE REKORDERKE

Zdravniki so prepovedali "letajočemu dekletu", Miss Amy Johnsonovi, nadaljnje obiske in sprejeme, ker so ji odpovedali živci. Letalka, ki je premagala vse napore dolgega poleta v Avstralijo, ni bila kos navdušenju, ki so ji ga izkazovali. Že nekoliko dni sedi doma in ji ne sme nihče niti telefonirati. Počitek izrabija za ureditev svoje velikanske pošte, ki še vedno noče usahniti. Dnevno dobiva Miss Johnson po 1500 do 2000 pisem in brzojavk.

—o—

INDIJSKI ZLATI ZAKLADI

Indija hrani neizmerne zaklade v svoji zemlji. Iz poročil Gold Fields of Mysore — družbe za izkoriščanje zlatih polj v Mysore je razvidno, da je od svoje ustanovitve l. 1882 do l. 1927 proizvedla 15 milijonov unč zlata v vrednosti 67 milijonov funtov šterlingov. Dividende so znašale vsega 21 milijonov funtov šterlingov.

—o—

KAJ JE SVETLOBA?

Že v starih časih so vedeli, da je svetloba gibanje. A kaj se neki giblje? Učenjaki so radi trdili, da se gibljejo delci neke snovi. Ako na primer gori sveča, se nam zdi, kakor da bi pršila okrog sebe nekaj svoje snovi. Če pride ta snov do naših oči, imamo takoj na očesnem živcu občutek vida, kakor imamo tudi na koži poseben občutek, če nanjo rosi dež. Tako je razlagal svetlobo tudi slavni učenjak Newton. Dandanes vemo, da je svetloba zares gibanje valov neke snovi, ki je povsod in ji pravimo eter.

—o—

ZAKAJ SO PENE BELE?

Voda je prozorna, to je znano, pene so pa bele. Zakaj? Mirna voda prepušča svetlobo, če pa vodo mešamo, se tvorijo nešteti mali delci, drug poleg drugega, se svetloba zadeva v enega in drugega, pravimo, da se svetloba lomi. Svetloba solnca je pa bela, če se vsa lomi ali odbija. Zato se tudi pene vidijo bele. Enako je s snegom. Sneg je sestavljen iz neštetih delcev vode, ki so se strnili radi mraza. Pravimo jim tudi kristali. Ker so kristali tesno drug poleg drugega, odbijajo med seboj belo svetlobo, zato vidimo, da je sneg bel.

—o—

KAJ JE NAJLEPŠE NA SVETU?

Kaj je lepo, ni vselej mogoče določiti, ker so mnenja različna. Še težje je splošno izreči, kaj je najlepše na svetu. Pred leti je švedski časopis "Dagens Nyheter" razpisal nagrado za onega, ki bo najbolj pogodil, kaj je na svetu najlepše. Prišlo je mnogo odgovorov. V 1025. odgovorih je bilo rečeno, da je najlepše "solnce", za solncem se je pa omenjala priroda v različnih barvah, kakor večerna zarja itd. Prvo nagrado je pa dobil mladenič, ki je odgovoril, da so najlepše na svetu "materine oči". Druga je bila podeljena onemu, ki je napisal, da so najlepše "sanje o onem, česar ne moremo doseči".

—o—

ČASNIKARSKI REKORD

Ta rekord pa ni amerikanski in ga Amerikanci tudi nikdar ne bodo potolkli. Gre namreč za list "Peking Gazette", ki se sedaj lahko postavlja kar z dvema rekordoma. Prvi rekord se tiče starosti lista, kajti list slavi svojo tisočletnico. Natančnega datuma, kdaj je začel list izhajati, sicer ne vemo, vendar pa ji do 1000 let dosti ne manjka. "Peking-Gazette" je torej nastarejši list na svetu.

Še bolj zanimivo pa je dejstvo, da je bilo v preteklih 10 stoletjih nad 1500 urednikov tega lista obsojenih na smrt. Na Kitajskem človeško življenje ne pomeni dosti, ampak 1500 je že prav lepa številka.

—o—

Ako se kmet po lovu klati, čez kratko drugim mlati.

*

Stariši nabirajo, sinovi tratijo, vnuki stradajo.

ČAKAJ, DA TI ENO POVEM!

Piše: **Ugani ga.**

Neki moder mož pravi, da se treh reči na svetu najbolj boji: Bolezni, ki je neozdravljiva; škode, ki se popraviti ne da; sovražnika, ki je tako blizu, da bi se ga izogniti ne mogel. Med temi je prebližni sovražnik najhujši, zakaj soseda, ki se razumeti ne moreta, poprej ne jenjata, da eden ali drugi ali pa obadva nesrečno ne končata.

* * *

Žena očita možu: "Ti si žebelj k moji rakvi."

* * *

Mož jedrnato odgovori: "Brez skrbi. Ga boš že ven dobila, saj imaš jezik kakor klešče."

* * *

Krščanska ljubezen je zdravilo, je pomoč za bolno človeško družbo.

* * *

Krščanska dobrodelnost je zdravilo za socijalno in moralno zlo današnjega časa.

* * *

Oslovska ušesa, če so le pozlačena, že stanejo mnogo denarja in so visoko cenjena, dasi so oslovska ušesa. Denar pokvari svet.

* * *

Poslanec Mohamed Korani bey je dejal: Javna morala je glavni steber, na katerem sloni moč in slava naroda. — Katoličanke pa javno ponujajo svoje debele roke, javno kažejo svoje zalite noge, se kažejo po ulicah v prozornih oblekah! Kam plovemo?

* * *

Tisk je velesila, ki bo proti nam, ali pa z nami; ki nas bo uničila ali pa napravila močne, kakoršen tisk bomo pač gojili. — Slab tisk je strup. Glede slabega berila velja: "Povej mi, kaj bereš in povem ti, kaj si!"

* * *

Pravilo pravi: "Kdor molči, se ne pregreši." — Je pa tudi čas, ko je treba govoriti.

* * *

Samota je delavnica. Ta je šola močnih. Najdeš jo v prosti naravi, iskati jo moraš tudi v družbi: v molku. Življenjska skrivnost samote je, da nas vrne samim sebi.

* * *

Ne kaditi! Kako malo se vpošteva ta opomin. Zakaj? Mnogi ne vedo, da se nahaja v dimu tobaka hud strup imenovan metil alkohol. Dognali so namreč, da se nahaja v dimu cigare 4 miligrame, v dimu cigarete 2 miligrama strupa metil alkohola. Ta strup se z dimom zaje v stene, zavese, pohištvo, obleko. Zato je nezdravo bivanje v zakajenih prostorih in je kajenje škodljivo tudi onim, ki sami ne kadijo.

* * *

Bacon je trdil, da pogreb bolj straši, nego smrt sama.

* * *

A. Rodin pravi: "V naši dobi ubijamo v svojih srcih lepoto življenja. — Življenje je žalostno, človek je grd — tako slišiš dan na dan. To so ideje bolnih ljudi.

* * *

Besede modrih se v tihoti bolj slišijo, kakor poglavarjevo vpitje med neumneži.

* * *

Z otrokom gre mati skozi celo življenje tudi če je že — mrtva.

* * *

Stari so slikali pijanost tako-le: Ladja, v njej sod, na sodu bog pijancev imenovani Bacchus, okoli njega polno pivcev in godcev. Toda ladja je bila brez jambora, brez jader, brez vesel, brez krmila.

* * *

Kakor voda pogasi ogenj, tako uniči nezmerno uživanje opojnih pijač razsodnost in modrost.

* * *

Odločno besedo v prid katoliškim časopisom je spregovoril v posebnem oklicu španski primas in kardinal Segura y Saenz, ko je razglasil "dan dobrega tiska". Cerkveni poglavar poudarja: "Ne mine dan, da ne bi slabo časopisje grdilo in sramotilo. Ni je nobene ne zasebne ne javne delavnosti, ki velja blagru svete katoliške Cerkve, da bi je omenjeno slabo časopisje ne smešilo ali ob veljavo spravljalo. Nasprotno se pa v nasprotnem časopisju vse, kar je proti Cerkvi ali proti njenim pravicam, hvali in podpira.

Vprašamo: Ali je drugod

(Dalje na 5. str.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:		Za dinarje:	
$ 5.00	$ 6.15	200 Din	$ 4.45
10.00	11.25	500 Din	9.80
15.00	16.35	1000 Din	18.90
20.00	21.45	1500 Din	28.00
25.00	26.55	2000 Din	37.00
35.00	36.70	3000 Din	55.40
50.00	51.90	4000 Din	73.50
75.00	77.50	5000 Din	91.60
100.00	103.00	10000 Din	182.00
200.00	204.00	15000 Din	273.00
300.00	306.00	20000 Din	363.00
400.00	407.50	30000 Din	543.00
500.00	509.00	40000 Din	724.00
600.00	610.50	50000 Din	902.00
700.00	712.00	60000 Din	1082.00
800.00	813.00	70000 Din	1260.00
900.00	914.00	80000 Din	1441.00
1000.00	1015.00	90000 Din	1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotih do 8:30 zvečer.

KAPITL in PREBITEK.....$.. 300,000.00

PROMET IN VIRI NAD $3,500,000.00

PRISELJEVANJE

TEKOM LETA 1930

Število inozemcev, ki je prišlo v Združene Države tekom fiskalnega leta 1930 (t. j. od 1. julija 1929 do 30. junija 1930), je bilo znatno manjše kot v predhodnem letu. Število vseh inozemcev, pripuščenih tekom minolega leta, je znašalo 446,214, kar pomenja 6.9 odsto manj kot v fiskalnem letu 1929. Od zgornjega števila je bilo 241.700 priseljencev in 204,514 ne-priseljencev. Priseljenec v tem pogledu je inozemec, ki je bil pripuščen v Zdr. Države za stalno bivanje. Nepriseljenci so inozemci, ki so začasno pripuščeni v Združene Države, kakor inozemci, tukaj nastanjeni, ki se vračajo po začasnem obisku v starem kraju .Ako priravnamo število pravih priseljencev v minulem fiskalnem letu z onimi v prejšnjem letu, najdemo, da je imigracija še bolj padla: 241.700 napram 279.-678. Porastek ameriškega prebivalstva vsled priseljevanja (namreč prebitek priseljevanja nad izseljevanjem), je bil najmanjši od leta 1921, ko je vstopil v veljavo sistem kvote.

Sploh je znano, da gospodarske razmere vplivajo na priseljevanje. V dobah gospodarske krize imigracija pada in izseljevanje raste. Sedanji industrijalni položaj v Združenih Državah je bržkone prispel k znižanju imigracije, ali tudi drugi faktorji so bili merodajni. Strogo uveljavljanje priseljeniških zakonov je znižalo imigracijo iz Mehike za 68.4 odsto. Tudi skupno število kvote po narodnostnem izviru, kateri sistem kvot je v veljavi še le od minulega fiskalnega leta, je za približno 10,000 manj kot skupno število kvot po prejšnjem sistemu.

Da je imigracija neomejena, bi se seveda lažje spoznal vpliv gospodarske krize na imigracijo. Ali sedaj, ko je kvota omejena in je v nekaterih deželah veliko število ljudi, ki čakajo na kvoto, ni pričakovati odločnega zmanjšanja imigracije vsled gospodarskih razmer. Vendarle v nekaterih deželah je vpliv gospodarskih razmer razviden. Kvota za Angleško je veliko narastla in se je pričakovalo, da vsled mnogo večje kvote, se bo čakalna doba na Angleškem znižala za polovico, t. j. da bo tam kvotni priseljenec čakal 12-15 mesecev, dokler ne pride na vrsto. Dejstvo pa je, da v mesecu juliju niso ameriški konzulati na Škotskem imeli niti enega prosilca v čakalni listi in da sploh tam vsakdo lahko dobi vizo takoj.

Priseljevanje in izseljevanje

V fiskalnem letu je prišlo v Združene Države po uradnih statistikah 241,700 priseljencev in 204,514 ne-priseljencev. Vsega skupaj torej 446,214 inozemcev. Odpotovalo pa je iz Združenih Držav 272,425 inozemcev. Čisti prebitek znaša torej 173,789. Za toliko je narastlo število ameriškega prebivalstva vsled imigracije. To je zares malo.

Viri priseljevanja

Vsled nove kvote se je število priseljencev iz poedinih dežel precej spremenilo. Imigracija iz Angleške je napravila velik skok, kar za 54.8 odsto. Število priseljencev iz škandinavskih dežel in iz Nemčije pa je znatno padlo.

Priseljevanje iz vse Evrope skupaj je padlo za 7 odsto. Največji upad imigracije pa je bil, kakor rečeno, iz Mehike.

Iz Italije je prišlo v okroglih številkah 18,000 priseljencev in izselilo se je v Italijo 12,311 inozemcev.

Kar se tiče Jugoslovanov sledeče statistike so zanimive:

Iz Jugoslavije se je priselilo v Združene Države 1737 ljudi (napram 1369 v prejšnjem fiskalnem letu) in izselilo se je iz Združenih Držav v Jugoslavijo 572 ljudi (napram 784 v prejšnjem letu).

Kar se tiče Jugoslovanov po narodnosti, razdeljenih po starem načinu v rabi pri ameriških statistikah, je v fiskalnem letu prišlo:

Bulgarjev, Srbov in Črnogorcev: 1556 (744 priseljencev in 812 ne-priseljencev). Odšlo pa jih je v istem letu 2069. Pomanjkljaj znaša torej 513.

Hrvatov in Slovencev: Prišlo 1890 (1314 priseljencev in 576 ne-priseljencev. Odšlo pa 901. Prirastek torej znaša 989.

Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev prišlo 303 (108 priseljencev in 195 ne-priseljencev) — odšlo 782. Pomanjkljaj je torej 479.

Kakor je iz zgornjega razvidno, ameriško prebivalstvo jugoslovanske narodnosti je stacijonarno, v kolikor se tiče imigracije. Približno toliko ljudi prihaja, kot odhaja. Ako pa vzamemo samo Slovence in Hrvate iz Banovine, število istih stalno dobiva prirastek vsled imigracije.

Spol in starost priseljencev

Ako vzamemo skupno število vseh inozemcev, pripuščenih v minulem fiskalnem letu, moški kot po navadi presegajo število žensk. 52.9 odsto je bilo moških. Druga stvar pa je, ako vzamemo le priseljence v pravem pomenu besede. Lani se je zgodilo, da je drugič od leta 1871 število ženskih priseljencev bilo večje kot moških. Ženske so znašale 51.5 vseh priseljencev. V razdobju od l. 1871 do 1929 je povprečni odstotek ženske imigracije znašal 36.4 odsto. Tudi otroci tvorijo večji odstotek imigracije kot po navadi. 16.9 odsto priseljencev je bilo manj kot 16 let starih, 23.9 odsto pa v letih med 16 in 21. To je deloma pripisati gospodarskim razmeram, večinoma pa zakonu, ki vživajo pravico do izvenkvotne vize. L. 1925 je prišlo približno 7000 takih priseljencev, lani pa 32,105.

Izključeni priseljenci

L. 1930 je bilo manj inozemcev izključenih kot v prejšnjem letu. Dandanes ta izključenja inozemcev, ki bi radi prišli v Združene države, se vršijo večinoma ob kopni meji Zdr. Držav. Ali tu je število izključitev padlo lani 5891 napram 15,509 v prejšnjem letu. Razlog za to ni še dognan. V pristaniščih so dandanes izključitve precej redka stvar, odkar se inozemci precej strogo pregledavajo že s strani ameriških konzulatov v starem kraju. Od 290,376 inozemcev, ki je pripotovalo v New York, le 1025 je bilo izključenih.

Deportacije

Glede deportacij ima leto 1930 pravcat rekord. 16,631 inozemcev je bilo deportiranih. Leto poprej je število deportacij znašalo 12,908. Vedno več ljudi se deportira. V vseh petih letih 1921-1925 je bilo skupaj deportiranih 12,000 ljudi. Tekom prihodnjih petih let se je število podvojilo in v naslednjih petih letih se je zopet več kot podvojilo. Od l. 1926 do 1930 je bilo deportiranih 63,-730 inozemcev. In te številke se nanašajo le na inozemce, ki so bili deportirani prisilnim potom vsled deportacijskega postopanja. Bržkone ravno toliko inozemcev je prostovoljno odšlo, ko se jim je zažugalo s deportacijo.

—o—

Ako mu prst pomolim, prime za vso roko.

*

Ako je pomagala desnica, bode li pomagala levica?

NOVI CENIK IN IMENIK KNJIG, KI SE DOBE V

Knjigarni "Amerikanski Slovenec"

Izrežite in si shranite ta cenik knjig, prišel bo prav, ko si boste želeli naročiti kako knjigo.

Povesti in romani

AGITATOR, spisal Janko Kersnik. Zanimiv roman o mladem inteligentu in njegovem življenju. Trdovezana ... 85c

BELE NOČI JUNAK, spisal F. M. Dostojevskij. Sentimentalen roman, ki vodi čitatelje skozi zanimive scene življenja. Knjiga je trdovezana ... 60c

ČETRTEK, spisal Chesterton. Detektivski roman zelo napetega značaja. Trdovezana s 193 stranmi ... 75c

CIRKUŠKI OTROK, spis. Brackel. 228 broširana knjiga. Zanimiva povest iz življenja ... 75c

ČIGAVA SI? spisal Slavko Slavec. Nova knjiga, broširana, 162 str. Povest iz sodobnega slovenskega življenja in vse skozi zanimiva ... 65c

ČUJTE NAS, spis. Rudolf Vrabl. Brošura z 48 str. 6 kratkih povestic, vse zanimive ... 25c

DANILOVI SPOMINI, trdovezana knjiga 232 str. Spomini, ki slikajo začetek in do današnji razvoj slovenske dramatike..$1.50

DUŠICA, spisala B. Orczy. Roman v treh delih, vsak del broširan zase in so tri knjige. Prva knjiga ima 286 str., druga 388 str. in tretja 427 strani. Cela povest vsebuje nad 1100 strani. Roman je vse skozi napet in ga čitatelj ne odloži preje, da ga do konca prečita. Vsi trije deli skupaj ... $3.00

DVE SLIKI, spis. Ksaver Meško. Brošura 103 str. Zanimiva povest ... 60c

ENA BOŽJIH CVETK, brošura 416 str. Zelo zanimiva in napeta povest o dekletu, ki žrtvuje vse za svojega očeta. Slika iz življenja, ki kaže, kaj premore dobra volja ... $1.00

DUH V KENTERVILU, spisal Oscar Wilde. Brošura 42 str. Zanimiva povest.. 25c

FABIJOLA, po kardinalu Weisemanu. Brošura 222 strani. Interesantna zgodovinska povest, zelo priporočljiva ... 45c

FINŽGARJEVI ZBRANI SPISI, VII. zvezek, broširan in vsebuje 272 strani. Vrlo zanimive črtice, novele in povestice izpod spretnega Finžgarjevega peresa $1.25

FURIJ, novela iz življenja mladeniča, ki vas popelje v zanimive slučaje. Trdovezana knjiga 100 strani ... 75c

GLAD, 53 zvezek Splošne knjižnice. Povest iz švedskega življenja, ki slika socialne razmere. Trdovezana knjiga 239 strani ... $1.25

GLADIATORJI, zgodovinski roman v dveh delih. Vsak del broširan v posebni knjigi. Prvi del vsebuje 308 str. in drugi 252 strani. Zanimiv roman iz rimskih časov in tedanje dobe. Prvi in drugi del skupaj ... $1.50

GOLOBOVI, novela spis. Ivan Šorli. Trdovezana knjiga 158 str. Slika iz slovenskega kmečkega življenja. Povest našega naroda, vseskozi zanimiva ... $1.25

GOSPODARICA SVETA, spis. Karl Fidgor. Brošura 192 strani. Avanturističen roman, poln napetih slučajev in zanimivosti, da čitatelj knjige ne odloži dokler jo ne prečita ... 40c

GOZDARJEV SIN, X. zvezek Ljudske knjižnice. Brošura 56 str. Spisal F. S. Finžgar. Zanimiva povest iz slovenskega življenja. ... 35c

IVANA CANKARJA, ZBRANI SPISI. Prvi in drugi del, vsak del v trdovezani knjigi. Vsak del ima [illegible] 336 strani. Cankarjeve povesti so priznane kot najbolje slovenske povesti. Posamezni del stane $2.50, oba skupaj ... $5.00

IZBRANI SPISI ,DR. KREKA, 2. snopič. Njegovi članki in govori, ki kažejo njegovo veliko državniško sposobnost. Trdovezana knjiga ... $1.50

IZDAJAVEC, spisal F. V. Slemenik. Vrlo interesantna zgodovinska povest iz turških časov, ki je zlasti priporočljiva, da bi jo čitala ameriško-slovenska mladina. Brošura 130 strani ... 50c

IZLET GOSPODA BROUČKA, zanimiva povest iz češkega življenja. Brošura 246 strani ... 60c

IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE, povesti, ki jih je izdala Zveza kat. Slovencev v Ameriki ... 25c

JAROMIL, češka narodna pravljica za mladino ... 30c

JERNAČ ZMAGOVAČ IN MED PLAZOVI, dve povesti v eni knjigi, trdovezana 178 strani. Obe jako zanimive ... 50c

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA, povest, ki jo ljudje zelo radi čitajo vsled izredne zanimivosti. Povest je v dveh trdovezanih knjigah 1. in 2. del in staneta oba skupaj $1.50

JUTRANJA ZVEZDA, spisal H. Haggard. Brošura 307 strani. Zelo napeta povest in po svoji zanimivosti priljubljena ... $1.00

JURČIČEVI ZBRANI SPISI, zanimive povesti, črtice in novele iz domačega slovenskega življenja, ki ga je malo kdo zadel in naslikal, kakor ravno nepozabni Jurčič. Njegovih zbranih spisov je 10 zvezkov, vsak po ... $1.00
V vsakem zvezku so sledeče povesti:
1. **zvezek:** Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polhari. — Domen. — Dva prijatelja.
2. **zvezek:** Jurij Kobila. — Tihotapec. — Urban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.
3. **zvezek:** Deseti brat. — Nemški valpet.
4. **zvezek:** Cvet in sad. — Hši mestnega sodnika. — Kozjovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.
5. **zvezek:** Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
6. **zvezek:** Doktor Zober. — Tugomer.
7. **zvezek:** Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — V Vojni krajini. — Pravda med bratoma.
8. **zvezek:** Ivan Erazem Tatenbach. — Bojim se te. — Črtica iz življenja potičnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti.— Andreja Pajka Spomini starega Slovenca.

KMEČKI PUNT, A. Šenoa. Povest, opisuje boje hrvatskega naroda v 16. stoletju. V povest so vpleteni zanimivi slučaji iz življenja hrvat. naroda. Brošura 464 strani ... $1.00

KNEZOVA KNJIŽNICA. 1 zvezek: Anton Knezova ustanova. Gospod Lisec. — Ženitev Ferdulfa, vojvode. Brošura 195 str. ... $1.00

KRALJ ALKOHOL, J. London. Brošura 245 str. Povest, ki slika gorje, ki ga povzroča alkohol ... 75c

KRALJ GORA, Ed. About. Zelo napeta povest iz francoskega življenja. Brošura 255 strani ... $1.00

KRITOF DIMAČ, J. London. Trdovezana knjiga 404 str. Ameriška povest, zelo napeta in zanimiva polna petsrih scen razboritega življenja na divjem zapadu ... $1.50

KRESALO DUHOV, A. A. Sheedan. Zanimiv roman iz irskega življenja. Trdovezana knjiga 456 str. ... $1.00

KRIŠTOFA ŠMIDA SPISI, vsak zvezek po ... 65c
1. **zvezek:** Ljudevit Hrastar. — Golobček.
7. **zvezek:** Jagnje. — Starček z gore.
8. **zvezek:** Pirhi. — Ivan, turški suženj. — krščanska obitelj (družina).
13. **zvezek:** Sveti večer.
9. **zvezek:** Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir kradel.

Ponarejeni bankovci.
10. **zvezek:** Slovenski svetec in učitelj. — Veronika Deseniška.

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Alešovec. Brošura blizu 500 strani. Alešovec je humorist in šaljivec, kakoršnega ni med Slovenci. Tri deli v eni knjigi, ki stane ... $1.25

KAPETANOVA HČI, A. S. Puškin. Zanimiva povest iz ruskega življenja ... 65c

KAZAN, volčji pes, J. O. Curwood. Roman iz kanadskega življenja. Brošura 196 strani ... 75c

KLEOPATRA, R. Haggard. Zgodba o kraljevskem Egipčanu Harmakisu, njegovem padcu in maščevanju. Zelo napeta povest za časa Kleopatre. Brošura 290 strani ... $1.00

15. **zvezek:** Pavlina.
16. **zvezek:** Roparski grad. — Ptičje gnezdo. — Poškodovana slika. — Tiskovna pomota. — Spominčica. — Diamantni prstan.
17. **zvezek:** Brata. — Različni sestri.

KRIŠTOV KOLUMB, ali odkritje Amerike. E. Šreknik. Brošura 282 strani. Interesanten roman iz življenja Krištofa Kolumba ... 65c

KRIVEC, J. Kostanjevec. Trdovezana knjiga 160 strani. Roman iz življenja našega slovenskega naroda, ki podaja prezanimivo sliko iz življenja ... 75c

KRIVDA, Fr. Bevk, brošura 165 str. Povest nam odkriva prežalostni slučaj, ki se je dogodil v slovenski družini. Poučna povest ... 50c

KRIŽEM PO JUTROVEM. Potopisi in povesti s slikami. Izdala Cirilova knjižnica. Brošura 158 strani ... 60c

KRIZEM SVETA, V. Slemenik. Brošura 95 str. Zanimiva zgodovinska povest ... 35c

LISJAKOVA HČI, J. Stare. Brošura 130 strani. Povest iz življenja našega naroda v domovini ... 50c

LJUBLJANSKE SLIKE, Jakob Alešovec. Broš. 264 strani. Podoba ljubljanskega sveta pod Alešovčevem drobnogledom. Zelo zanimivo ... 60c

MALI KLATEŽ, Mark Twain. Trdovezana knjiga s 224 str. Zanimive slike iz življenja sušnjev črncev itd. ... 65c

MALI LORD, F. H. Burnett. Trdovezana 195 strani. Povest slika, kako dober otrok gane in omehča zakrnjeno srce starega odljudnega čudaka. Povest je pisana v tako priljudnem tonu, da bi jo brali kar naprej ... 90c

MALO ŽIVLJENJE, F. Detela. Broš. 230 str. Povest iz življenja štajerskih Slovencev ... 65c

MARIJA KOŽUHOVA, L. Hemon, povest in francoske Kanade, ki je vzeta iz življenja kanadskih priseljencev. Broširana 164 strani ... $1.00

MATI BOŽJA DOBREGA SVETA. Povest iz turških bojev konec 16. stoletja. Zelo zanimiva. Broš. 100 strani ... 45c

MIMO CILJEV, M. Pugelj. Trdovezana 180 str. Deset zanimivih kratkih povesti: Zanešeni. — Trije meseci. — Helena.— Jerom. — Zaljubljeni kmet. — Labud poje. — Utešenje. — Pet kron. — Zemlja sveta. — Opice. Vse v eni knjigi ... $1.00

MISTERIJA, G. LeRouge. Broš 178 str. Zelo napet roman v katerem so opisana zanimiva potovanja in stražnih dogodkov na potovanju ... $1.00

MIŠO, M. Kukučin. Broš 64 str. Zanimiva povest iz slovaškega življenja ... 50c

MLADI GOZDAR. Izviren roman iz slovenskega življenja na Primorskem. Brošura 110 str. ... 45c

MOJE ŽIVLJENJE, Ivan Cankar. 20 kratkih črtic in povestic in vse prav zanimive. Trdovezana knjiga ... 75c

MORSKI RAZBOJNIK, F. Marryat. Zanimiva povest o možu, ki ropal po morju in ugajal razne pustolovščine. Trdovezana 192. strani ... $1.00

MOŽ V SIVI SUKNJI, B. Orczy. Broš. 223 str. Roman iz Napoleonove dobe. Vse skozi napet in zanimiv ... 85c

MUKA GOSPE VERE, F. Bevk. Broš. 104 str. Vrlo zanimiva povest z napetimi prizori ... 75c

NARODNA BIBLIOTEKA. Sestav najzanimivejših povesti iz domačega in drugega življenja. V zalogi imamo sledeče snopiče:
4. **snopič:** V gorskem zakotju ... 45c
7. **snopič: Krvna osveta.** Povest čerkevskega častnika ... 30c
8. in 9. **snopič: Nesrečnica.** Ivan Turgenjev. Povest iz ruskega življenja ... 45c
12. **snopič: Črtice iz življenja na kmetih.** Andrejčkov Jože. Kratke, vesele povesti ... 30c
20. **snopič: Amerika, ali povsod dobro, doma najboljše.** Poučna povest ... 30c
21. **snopič: Boj s prirodo. — Treskova Uršika** ... 30c
25. in 26. **snopič: Beatin dnevnik.** Lujiza Pesjakova. V srce segajoč roman ... 45c
35. **snopič: Kratke povestice iz pristnega slovenskega življenja.** Andrejčkov Jože ... 30c
36., 37. in 38. **snopič: Žalost in veselje.** Andrejškov Juže. Velezanimiva povest ... 75c
39. **snopič: Solnce in senca.** Jos. Bedenek. Gorenjska povest ... 30c
40. **snopič: Svitoslav.** Burna povest Slovenca ... 30c
43. **snopič: Edip na Kolonu.** Sofoklej. Starogrška drama ... 30c
57. **snopič: Nekoliko iz ruske zgodovine** 30c
58. **snopič: Zaroka o polnoči.** Basnigoj. Povest slovenskega visokošolca ... 30c
59. **snopič: Več kratkih, zanimivih povesti.** Andrejčkov Jože ... 30c
60. **snopič: Emanek, lovčev sin.** Doživljaji mladega dečka. — **Berač.** Povest iz vaščanskega življenja. ... 30c

NA KRVAVIH POLJANAH, I. Matičič. Trdovezana 280 str. ilustrirana s slikami. Zanimiva povest izmed vojnih dni in trpljenja in strahote iz bojnih pohodov ... $1.50

NA POLJU SLAVE, Sienkiewicz. Broš 292 str. Povest iz časa kralja Jana Sobieskega. Zelo zanimivega značaja ... 75c

NA POMOČ, T. C. Bridges. Broš. 300 str. Napeta povest vse skozi, ki se čita z največjim zanimanjem ... 75c

NA RAZLIČNIH POTIH, F. Frisch. Primerna povest za mlade fante. Poučna vse skozi ... 35c

NARODNE PRIPOVEDKE, 1. zvezek. Dominikus ... 35c

NARODNE PRIPOVEDKE, 4. zevz. Dominikus ... 40c

NARODNE PRIPOVEDKE IN PRAVLJICE, S. Sekolov. 27 kratkih pripovedk in zanimivih pravljic ... 35c

NASELJENCI, J. F. Cooper. Zanimiva povest ... 35c

NA PRERIJI, J. F. Cooper. Povest iz življenja ameriških pijonirjev ... 30c

NAŠA LETA, M. Pugelj. Trdovezana 187 str. 12 zanimivih novel v eni knjigi ... 80c

NAŠI PAGLAVCI, Iv. Trinko. Broš. 110 str. Črtice in slike iz beneško-slovenskega pogorja ... 45c

NEPOZNANI ZNANCI, opis življenja v redu Cisterjancev. Broš. 115 str. ... 50c

NAŠE ŽIVLJENJE, Ks. Meško. Broš. 108 str. Črtice in slike iz življenja ... 75c

NAŠI LJUDJE, Al. Remec. Broš 94 str. Zanimiva povest ... 40c

NA VALOVIH JUŽNEGA MORJA, Ig. Hladnik, broš. 49 str. Zanimiva pripovedka ... 35c

NE V AMERIKO, Jak. Alešovec. Broš. 242 str. Povest sestavljena po resničnih dogodkih in doživljajih ... 85c

NEVESTA S KORINJA, Fr. Jaklič. Brošura 102 strani. Zelo zanimiva povest iz kmečkega življenja. ... 30c

NIHILIST, Zavorič. Broš. 80 str. Povest ki opisuje ruske revolucionarce ... 40c

OBISKI, Iv. Cankar. Slike iz značajev naših pisateljev. Trdovezana knjiga 176 str.$1.25

OB TIHIH VEČERIH, Ks. Meško. Kratke zelo zanimive črtice. Trdovezana knjiga 232 str. ... $1.00

OBRAZI, C. Jeglič. Broš 100 str. Vesele in zanimive črtice iz življenja ... 85c

OČE BUDI TVOJA VOLJA, Iv. Pregelj. Broš. 95 str. Povest iz Istre ... 50c

OCE NAŠ, Fr. Malavašič. Povest za mladino in ljudstvo ... 75c

ODISEJA, And. Kragelj. Broš. 268 str. Starogrška pravljica zelo zanimiva za vsakega ... 45c

OTROŠKA LETA, Mks. Gorki. Povest iz ruskega življenja po vojni. Broš 237 str. 85c

OGLENICA, F. Zakrajšek. Povest o hudobnem možu, ter še 6 kratkih povestic. Broš. 76 str. ... 35c

ONKRAJ PRAGOZDA, J. O. Curwood. Trdovezana 129 str. Zanimiv roman, ki pelje čitatelje skozi burne slučaje ... 80c

OTROKA KAPITANA GRANTA, J. Verne. Trdovezana 607 strani. Vrlo napeta povest, ki vas vodi po Južni Ameriki in drugih krajih, da čitate s posebnim uživanjem. ... $2.00

OVČAR MARKO, J. Jalen. Broš. 407 str. Povest iz življenja našega naroda, je zanimiva po napetosti in značaju ... $1.25

PATRIA, H. Federer. Broš. 72 str. Povest iz irske junaške dobe ... 30c

PERPETUA, ali afrikanski mučenci. Broš. 136 str. Povest nudi čitatelju pogled v dobo tretjega stoletja po Kristusu, ko so kruto preganjali Kristjane ... 45c

PETELINOV JANEZ, J. Alešovec. Broš. 126 str. Ako se hočete zabavati, tedaj berite Petelinovega Janeza, ni jo zabavnejše knjige od te ... 85c

POL LITRA VIPAVCA, D. Feigl. Broš. 136 str. Kratke zabavne zgodbice iz življenja ... 50c

POLJUB, K. Švetla. Broš. 97 str. Interesantna povest iz gorskega življenja češkega naroda ... 50c

POSLEDNJI DNEVI POMPEJEV, E. L. Bulwer. Trdovezana 355 str. Zanimiv roman v dveh delih, vsaka zase. Obe knjigi ... $2.00

PO STRANI KLOBUK, D. Feigel. Broš. 155 str. Kratke črtice vesele vsebine in zelo zanimive ... 75c

PETER MARKOVIČ, Iv. Pregelj. Broš. 201 str. Zgodovinska povest, ki pripoveduje, kako je strašilo ljubljanske šolarje 75c

PLANINA SMRTI, J. Jeras. Broš. 94 str. Dobrovoljčevi spomini na srbski umik čez Albanijo leta 1915. Zelo zanimiva knjiga ... 75c

POTOP, H. Sienkiewicz. Znamenita zgodovinska povest iz življenja poljskega naroda. Dva dela vsak v svoji knjigi. Prvi del ima 956 str. in drugi 495 str. Obe knjigi ... $6.00

POVESTI IN SLIKE, Ks. Meško. Broš. 79 str. Kratke povesti iz življenja ... 45c

PRAVLJICE, F. Miličinski. Trdovezana 133 str. Ilustrirana z risbami ... 90c

PRAVLJICE IZTOKA, Iv. Vuk. Trdovezana, 125 str. Zanimive pravljice, vporabljive za zabavo in kratek čas ... 75c

PREGELJ IVANA, ZBRANI SPISI. Broš. 255 str .Dve krasni povesti v eni knjigi: Zgodbe zdravnika Muznika in Tolminske matere sveta noč ... $1.00

PRAVLJICE, O. Wilde, trdovezana ... 50c

PRIHAJAČ, Fr. Detela, trdovezana knjiga, 157 str. Povest iz življenja ... $1.00
Brošura ... 60c

PRIPOVESTI O PETRU VELIKEM. Broš. 308 str. zanimiva povest ... 75c

PRI STRICU, Ivo Trošt. Broš. 112 str. Povest zajeta iz slov. življenja ... 45c

PROLETARSKE NOVELE. Martin Andersen Nexo. Te novele so zbudile veliko zanimanje v Franciji, Angliji in drugod. Zdaj so prevedene tudi v slov. jezik in so res nekaj izrednega. Knjiga obsega 157 strani. Brošura ... 75c

PRST BOŽJI, ali izgledi božjih kazni, oz. slučaji, ki niso slučaji. Broš. 78 str. ... 35c

PTIČKI BREZ GNEZDA, Fr. Milčinski. Broš. 204 str. Ljubljanska povest, zelo zanimiva ... 45c

RABLJI, Fr. Bevk. Trdovezana, 106 str. Črtice iz trenotkov trpljenja. Zelo napeta povest ... 75c

RIBIČEV SIN, Pravljica ... 25c

SANGUIS MARTYRUM, L. Bertrand. Broš. 206 str. Zelo zanimiva povest iz prvih časov krištjanov ... 60c

SISTO E SESTO, zelo zanimiva povest iz italijanskih Abrucev. Broš. 107 str. ... 35c

SKRIVNOST NAJDENKE, zanimiva povest o najdenem dekletu, ki se čita z velikim zanimanjem ... 50c

SLIKE, Ks. Meško. Broš. 190 str. Kakor vse Meškove povesti je tudi polna zanimanja ... 65c

SLOVANSKA KNJIŽNICA, 57, 58 in 59 snopič. Dve zelo zanimivi povesti: Povesti s potovanja in Korotanske povesti. Zelo priporočljive ... 75c

SMRT PRED HIŠO, Fr. Bevk. Broš. 133 str. Roman iz našega kmečkega življenja, ki se s posebnim zanimanjem čita 55c

SORODSTVO, Iv. Šorli. Broš. 128 str. Interesantna povest iz slov. življenja ... 45c

SPAKE, N. Korun. Trdovezana 151 str. Kratke vesele zgodbice ... $1.00

STEZOSLEDEC, pretresljiva povest iz ameriškega življenja ... 30c

SVETLOBA IN SENCA, Fr. Detela. Broš. 176 str. Kakor druge Detelove povesti je tudi prav zanimiva ... 60c

SVETOBOR, P. Bohinjec. Broš. 279 str. Zanimiva povest iz konca 11. stoletja ... 60c

ŠOPEK SAMOTARKE, Manica Komanova. Broš. 175 str. Kratke povesti, ki so priljubljene zlasti ženstvu ... 50c

ŠTIRI LETA V RUSKEM UJETNIŠTVU, J. Grdina. Broš. 611 str. Zanimiva knjiga, ki opisuje doživljaje vojnega ujetnika ... $2.00

SELO STEPANČIKOVO, F. M. Dostojevskij, nova knjiga. Broš. 243 str. Zelo humorističen roman iz ruskega življenja ... $1.25

TARAS BULJA, N. Gogolj. Trdovezana 206 str. Zanimiva povest iz Rusije ... 75c

TARZAN IN SVET, E. Burroughs. Trdovezana 308 str. Se ne spominjate kako ste z zanimanjem čitali povest Džunglo. To je nadaljevalna povest iste. Tu čitate, kaj se je z Tarzanem godilo pozneje ... $1.25

TARZANOVE ŽIVALI, E. Burroughs. Trdovezana 274 str. Napete pripovedovanje o Tarzanu in njegovem življenju. Ta roman je prav tako zanimiv kakor druge poevsti o Tarzanu ... $1.25

TATIČ, Fr. Bevk. Trdovezana 86 str. Zanimiva povest samoobtoženca ... 75c

TIHO JEZERO. Povest za slov. mladino 75c

TIK ZA FRONTO, D. Feigel. Broš. 150 str. Vesele in zabavne črtice iz vojaškega življenja ... 80c

TESTAMENT, J. Krsnik. Broš. 78 str. Zanimiva povest o slovenskem gospodarju in njegovi oporoki. ... 85c

TO KRAJ IN ONKRAJ SOTLE, ter tam preko. F. Žolna. Trdovezana 68 str. Hudomušnice, ki se z zanimanjem čitajo 65c

TOLMINCI, I. Pregelj. Broš. 415 str. Zanimiva povest o Tolmincih in njihovem življenju ... 95c

TRENUTKI ODDIHA. Več zanimivih povesti v eni knjigi ... 40c

TROJE ANGELSKIH ČEŠČENJ, J. Vošnjak. Zanimiva kmetska povest iz slovenskega življenja. ... 35c

TUJSKI PROMET, F. Detela. — Trdovezana 174 str. Povest iz življenja Dolenjcev iz novomeške okolice. Zelo zanimivo ... $1.00

TUNEL, B. Kellerman. Trdovezana 294 str. Zelo napet roman, ki ga čitatelje ne odloži dokler ga ne prečita ... $1.20

TURKI PRED SV. TILNOM, J. Slapšak. Trdovez. 84 str. Zgodovinska povest iz turških časov ... 65c

UBOGI UŠTIN, Sl. Slavec. Broš. 132 str. Zanimiva slovenska povest ... 55c

UMIRAJOČI BOG TRIGLAV, Fr .Bevk. Broš. 171 str. Zanimiva povest s Primorske ... 80c

VENEC SLOVANSKIH POVESTIJ. Broš. 270 str. 6. knjiga. — Črtice z ogljem. — Ta tretja. — Poroka po pomoti. Vse tri povesti so vilo zanimive, vse v eni knjigi ... 60c

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Ordru, bančnem draftu ali v znamkah. Knjige pošiljamo poštnine prosto. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd ST., CHICAGO, ILL.

Iz življenja in sveta.

KAKO BO LETA 2000

Oglaša se vedno več prorokov, ki napovedujejo, kakšna bo bodočnost. Sedanji napredek, zlasti na polju moderne tehnike, nudi res možnost slutiti nove uspehe in zato ni čuda, da se mnogi ukvarjajo s prorokovanjem in napovedovanjem bodočnosti. Lord Birkenhead pravi, da bodo ljudje leta 2000 delj živeli, kajti prehrana in zdravniška veda že zdaj podaljšujeta življenje za več let. Stoletni starci leta 2000 ne bodo redki. Hiše bodo gradili ljudje iz stekla. Posebno ogromni bodo uspehi na polju tehnike. Do takrat se posreči razbiti atom in s tem se oprosti energija, o kakršni se človeštvu zdaj še ne sanja ne. Kuhinj na svetu sploh ne bo in seveda tudi kuharic in kuharjev ne, ker bodo ljudje jedli samo pilule, v katerih bosta jed in pijača v ekstraktu. Seveda leta 2000 ne bodo več prirejali ministrskih čajank, temveč 'pilule pri ministru."

Leta 2000 bodo ljudje že letali na druga nebesna telesa. Vseh planetov sicer še ne bo mogoče doseči, toda začetek bo storjen in človeštvu se odpre pot v vsemirje. Prometna sredstva bodo samo letala. Avtomobile bodo kazali v muzejih in pomlajeni dedi bodo pripovedovali vnukom, kako je bilo nekoč, ko so ljudje vozili še z avtomobili. Človeštvo se bo zelo razmnožilo in treba bo razmišljati o zakonu, ki bi preveliko razmnoževanje preprečil.

Vse to je napovedal lord Birkenhead, ki pa ni slutil, da ga bo biolog Huxley obdolžil plagiatorstva, kajti vse to je že davno napovedal on. Obeta se torej zanimiva obravnava.

—o—

ČUDAŠKI SLIKAR

Čestokrat odreče javnost slikarju svoje priznanje, toda malokdaj se uveljavi umetnik kljub lastnemu prepričanju. Priljubljeni slikar Pageot, ki je nedavno umrl, je bil čudak svoje vrste. Vse življenje je bil ribič v majhni francoski vasi. Zvečer je odrinil na lov in ob svitanju je že prodajal ribe. Ribiči imajo težko življenje. Na stara leta ni bil več kos težki mreži, nevihti in jadru. Izročil je ladjo sinu in ostal na kopnem. Zdaj se je pričel dolgočasiti. Od mladih nog je rad risal in slikal jadrnice svojih sosedov. Tudi v pokoju je z barvami in čopičem zasledoval skoro vsako ladjo v domačem pristanišču. Nekoč ga je zagledal pariški trgovec s slikami, ki je bil na počitniškem potovanju. Občudoval je točne in izrazite risbe. Pageotova razstava v Parizu je imela velik uspeh. Toda slikar sam se ni nikoli zanimal za nadaljnjo usodo svojih slik. Čul je, da jih razstavljajo in prodajajo, a nikoli ni vprašal, kako jih plačujejo. Vsakega prvega mu je prinesel pismonoša denarno nakaznico. Pageot jo je podpisal, skomignil z rameni in vedno nekaj nerazločno zamrmral. Večkrat je povedal tovarišem pri vinu, da se sramuje jemati novce za svoje slike: saj niso ga stale nobenega truda, slikal je samo iz dolgega časa.

—o—

Z IGLO V MOŽGANE

Pred kratkim je prinesla "Morning Post" gorostasno vest o številnih slučajih nagle smrti v sovjetskih ječah. Sorodniki, ki dobijo trupla, jih morajo pokopati, ne da bi kaj zvedeli o vzrokih smrti. Pred kratkim je izgubil na ta način ljubljenega sina znani petrograjski profesor anatomije. Raztelesil je ostanke in takoj videl, da je bila vzrok smrti možganska kap. Nadaljnje raziskovanje je ugotovilo, da je bil profesorjev sin umorjen. Možgani so mu bili prebodeni s tenko jekleno iglo. To je povzročilo krvavitev in kap. Oče je zahteval pojasnilo od oblasti, in mu je odgovorila GPU, naj ne poizveduje, če mu je kaj za življenje ostalih njegovih otrok.

Neimenovana, dobro poučena osebnost, ki je šele pred kratkim zapustila Rusijo, pripominja k tej zgodbi v pariških "Posl. novostih" sledeče: "Ni čuda, če je smatral profesor iglo za vzrok sinove smrti. A morebiti vendarle ni v zvezi s koncem mladega življenja. Pred leti je pobegnil iz moskovske ječe važen političen nasprotnik sovjetov, ki so mu pomagali prijatelji v bolnico. Vbrizgali so mu veliko količino mamila in javili, da je umrl. Pozneje je navidezni mrlič pobegnil iz mrtvašnice in povzročil GPU dosti skrbi. Od tedaj je odredila ta oblast, naj prebodejo zdravniki z iglo možgane slehernega umrlega jetnika, predno ga pošljejo v mrtvašnico. Na ta način ni mogoča navidezna smrt in ponovno vstajenje. Seveda ne škoduje ta operacija resnično mrtvemu jetniku. Če pa samo hlini smrt, je lahko prepričan, da ne bo živ pokopan." GPU je itak objavilo to svojo naredbo vsem kaznjencem in zaprtim osumljencem.

—o—

ŠTIRI ŽENSKE — POCESTNE ROPARICE

Redek roparski napad, kakor jih kriminalna zgodovina malo pozna, se je te dni dogodil v Berlinu. Na oglu neke ulice so namreč 4 ženske napadle nekega trgovca ob dveh ponoči, ga pobile na tla in mu vzele njegovo denarnico, v kateri je bilo nekaj nad 100 mark denarja. Nato so ženske zbežale.

Napadeni trgovec se je mudil zvečer v neki gostilni, kjer ga je obkrožilo 6 žensk in neki možak, zahtevajoč od njega, naj jim plača "krožek" piva. Trgovec jim je zahtevano pivo plačal, kmalu nato pa je zapustil gostilno. Komaj pa je bil nekaj korakov daleč od gostilne, je opazil, da mu šlede 4 ženske. Trgovec jim je hotel uiti in je pospešil svoj korak, a ženske so ga vedno bolj dohitevale. Ko pa je bil že blizu svojega stanovanja, so se ženske zaletele nanj, ga zrinile v neko vežo, tam pa so ga tako tolkle s pestmi, da so ga pobile na tla. Predno se je mož še prav zavedel, je bil že ob denarnico.

—o—

Tat in lažnik sta rojena brata.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

PRVI ČASNIKAR

V Parizu so priredili spominsko razstavo ob 300letnici Teofrasta Renaudota, ki je l. 1630. natisnil prvi pariški dnevnik "Gazette de Paris". Sicer ni bil to prvi dnevnik na svetu. Na Kitajskem imajo dnevnik, ki izhaja baje nepretrgoma že nad 1000 let. Toda Renaudot je prvi vpeljal oglase, ki so mu dovolili prodajati svoj listič po 6 centimov za številko. Oglasi so bili seveda plačani, in to je omogočilo razširjenje lista ter seveda vedno večje število oglasov. Ta preprosta misel je pomenila reformo vsega dotedanjega novinarstva, in zasluži Renaudot ime očeta novega tiska. Od kraja je bil Renaudot zdravnik, a je kazal za svojo dobo preveč socialnega čuvstva. Vsa javnost ga je napadla, ko je vladi predlagal, naj vpelje državno zavarovanje za stare in onemogle. Šele zdaj se je povzpela Anglija do uresničenja te misli. L. 1624. je moral Renaudot pobegniti iz Pariza, dasi ga je ščitil mogočni Richelieu. Ko se je leta 1630. zopet smel vrniti v prestolico, je sklenil pomagati revežem sam, brez sodelovanja države. Otvoril je lekarno in z njo vred reklamni urad, kjer je lahko prijavil vsak nakup ali prodajo za malo plačilo v znesku 3 soujev. Otvoril je v Parizu tudi prvo zastavljalnico, ki je pomagala revnemu prebivalstvu ohraniti boljšo obleko in slično pred prodajo. Ta zastavljalnica, sedaj mestno podjetje, še sedaj obstoja. A po smrti Richelieuja so zavistniki Renaudota takoj odtegnili ves zaslužek. Ustaviti je moral celo zdravniško prakso. Očitalo se mu je, da prodaja "škodljivi" kinin namesto puščanja krvi. To se je zgodilo leta 1642. Od tedaj je živel genialni mož samo od svoje "Gazete", ki je imela vedno večji uspeh. Seveda ni imel založnik dopisnikov in telefonskih ali brzojavnih poročil. Objavljal je samo pisma svojih vnetih čitateljev. Tako čitamo na primer, da je "napovedal perzijski šah srdit boj kadilcem škodljivega tobaka. Usmrti jih s tem, da jih pusti vdihavati dim vlažnega lesa." Zanimivo pa je, da je prinašala "Gazeta" že takrat na prvi strani dnevne novice in na četrti oglase. Šele stoletja pozneje so se udomačila ta načela v mednarodnem dnevnem tisku.

—o—

Da ne bo pozabila. — Mati (pri koncertu svoji hčerki, ki je napravila vozel): Zakaj si napravila vozel?

Hčerka: O, mamica, da ne bom pozabila na to lepo pesem . . .

Širom Jugoslavije

Nesreča pri Mariboru

Pri razkladanju železniških pragov se je ponesrečil železniški pomožni delavec Konrad Breznik, Tezno 14. Zgrmelo je nanj nekaj pragov, tako da je prišel ob levo roko.

—o—

Požar v Ptuju

Goreti je pričelo iz nepojasnjenega vzroka na žagi g. Vindiša. Domači so takoj pod vodstvom delovodje začeli gasiti in s tem se obvarovali hujše nesreče in škode.

—o—

Jubilej kolesarjev

Celjski kolesarji so praznovali 30letni jubilej kolesarskega kluba dne 17. avgusta. — Pri tej priliki so imeli velike kolesarske dirke za prvenstvo Jugoslavije v dirkanju.

—o—

Huda nesreča pri Stični

Velik tovorni avto stiškega založnika pivovarne Union, je na potu iz Višnje gore proti Stični zadel v nekega kolesarja in ga hudo poškodoval, kolo pa popolnoma razbil.

—o—

Strupene gobe

Maks Zupan, star 39 let, na Jesenicah, si je za praznik nabral prav lepih gob, češ, da bo imel prav dobro kosilo. Revež ni vedel, da so strupene. Na pol mrtvega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

—o—

Bik je ušel

V Mariboru je ušel iz klavnice neki bik. Ko so ga privezali za avto, da ga spravijo nazaj, jih ni poslušal, ker je bil močnejši kakor avto.

—o—

Cvetoča jablana.

Na vrtu posestnika Norberta Šimeček v Vidmu pri Krškem so opazili sredi poletja šopke cvetja, ki ga je začela jablana najbrže vsled vednega deževja poganjati.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

SLOVENCEM V CHICAGI

naznanjam, da zopet izvršujem karpentarska dela, barvam hiše znotraj in zunaj, lepim stenski papir in izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Prodajam vse vrste barve, varniše, stekla za okna in razno železnino za vse potrebe. Rojakom se najtopleje priporočam.

JOHN KOSMACH
1804 W. 22nd Street
Phone Canal 4090
Chicago, Ill.

USODNI TRENUTKI PRED SVETOVNIM POŽAROM

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Nič se ni v teh urah izpremenilo na neizogibnosti vojne: Avstrija je nadaljevala svoj pohod proti Srbiji: zasedba Belgrada brez vojne proti Srbiji je, kakor pravi Conrad, nemogoča. Torej ostane tudi mobilizacija Rusije v veljavi. Wilhelmovo posredovanje je brez pomena. S tem je dana dolžnost Nemčije mobilizirati. Da bi šlo vse v Bethmannovem smislu, odvrniti vsak vtis napada, mora nemški generalni štab čakati, da Avstrija izjavi, da jo je Rusija napadla. To stanje nastopi, če odgovori Avstrija na rusko mobilizacijo s protimobilizacijo. Dokler Avstrija ne mobilizira proti Rusiji, tudi Nemčija ne more mobilizirati. Je velika skrb nemškega generalnega štaba razumljiva? Spoznal je, da je vojna nezogibna in dočim ruski vojaški transporti že drdrajo po železnici, mora vezanih rok čakati. Zato je Moltke brzojavil na Dunaj: "Mobilizirati proti Rusiji!" Berchtold pa ni razumel protislovja med Bethmannom in Moltkejem.

—o—

227 LET STARA VIOLINA

V vasi Rokavcu je neki štefan Stratimirović pregledoval staro violino in opazil v njej napis, ki priča, da je bila narejena l. 1703 v Rumi. Violina je stara torej 227 let. Takoj so lastniku ponudili zanjo $1500 on pa zahteva še enkrat toliko.

ČAKAJ, DA TI ENO POVEM

Piše: **Ugani ga.**

(Nadaljevanje s 3. strani.)

drugače? . . . In vendar je toliko katoličanov, ki meni nič, tebi nič — tako časopisje podpirajo, tiskajo, kupujejo, berejo, širijo, prodajajo, priporočajo! Kako spravijo to ravnanje v sklad s svojo vestjo? Ali ne pljujejo v svojo lastno skledo? (Bogoljub, št. 8, str. 187.)

* * *

Paganski pisatelj Plinij pripoveduje o hvaležnosti zvestega psa, ki se je ob njegovem času pojavil v Rimu. Neki rimski meščan je bil obsojen v smrt. Njegov pes se nikakor ni hotel odstraniti od ječe, v kateri je bil zaprt gospodar. Še potlej, ko je bil meščan umorjen, se zvesta žival ni hotela ločiti od mrliča ter je s tožnim lajanjem naznanjala svojo žalost. In ko so že mrtvo truplo vrgli v reko Tibero, je še skočil pes za njim v vodo in je napenjal vse moči, da bi truplo ne utonilo. Žival tako, človek pa pozna črno nehvaležnost!

—o—

BOJ ZA — CIGANSKI PRESTOL

Cigani, ki bivajo po raznih državah, si volijo svoje vladarje. No, te dni so proglasili, da je prestol poljskih ciganov prazen. Za nasledstvo se borita dva ugledna cigana: Bazilij Marimont in Mihael II. Piast. Vsak ima za sabo oboroženo stranko. Pretepi in poboji med obema taborama so zlasti v Galiciji na dnevnem redu. Ker borba ni ponehala, so se cigani odločili, da pozovejo na Poljsko "kralja" španskih ciganov Matijo Amecho. Ta je namreč vrhovni sodnik vseh ciganov v Evropi. Špansko "veličanstvo" je prišlo s par dvorjani v Varšavo. V zakotno krčmo je bil sklican državni svet. Žganje se je kar cedilo po mizah in je končno vse razprte duhove pomirilo. Pod spravno pogodbo se je kralj Matija moško podpisal "Moje kraljevsko veličanstvo iz Španije". Hvaležni podaniki na Poljskem so mu za njegov državniški trud dali naslov "cigan baron vse Poljske". Novi cigan baron je po časopisih že sklical za 29. m. m. "dan za pravice" za vse poljske cigane.

5 dni na oceanu

PREKO CHERBOURGA
6 DNI PREKO BREMENA
Potujte v in iz
JUGOSLAVIJE
na najhitrejših parnikih, kar jih plove,
BREMEN
in
EUROPA
ali na znanem ekspresnem parniku
COLUMBUS
Za navodila vprašajte svojega lokalnega zastopnika ali
NORTH GERMAN
LLOYD
130 W. Randolph St., Chicago

Kolar Floral Co.
A. B. KRAMARSIC & J. L. KOLAR
SLOVENIAN FLORISTS
6106 WEST 22nd STREET, CICERO, ILL.
Phone Cicero 1230

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE
J. L. Telser
LOWEST PRICES

Zaloga vse vrste pohištva in Radijev

za gotovino ali na lahke obroke

2105-11 WEST 22nd STREET Telefon Canal 6138 CHICAGO, ILL.

GOVORIMO TUJEZEMSKE JEZIKE.

Naša trgovina je najstarejša te vrste v naselbini. S pošteno postrežbo in obratom se je naša trgovina razvila, kakor se je. Zadovoljiti v vsakem oziru naše odjemlace, je bil vedno naš glavni cilj, kakor bo tudi v bodoče. Kdorkoli je začel kupovati pri nas — kupuje stalno pri nas, to radi postrežbe, dobrega blaga in radi zmernih cen. — Vabimo i Vas!

PEČI

takozvane "BUNGALOW PORCELIRANE PEČI", ki imaoj poseben prostor na koncu za kurjavo s premogom, na drugi strani pa s plinom. Prav moderna in praktična peč. Oglejte si jo v naši trgovini. Te peči prodajamo sedaj za izredno nizko cene. Poslužite se te prilike. Sedaj posebna cena:

$54.50

SEDAJ

je čas, da mislite na zimo, ki bo kmalu tukaj. Preskrbite si peč, da bo grela vaše stanovanje. — Pri nas najdete veliko zalogo vseh vrst peči, razne barve in cen. — Dovolj, da oložite na peč ki jo želite malo "aro" in peč Vam pošljemo, ko je bote rabili.

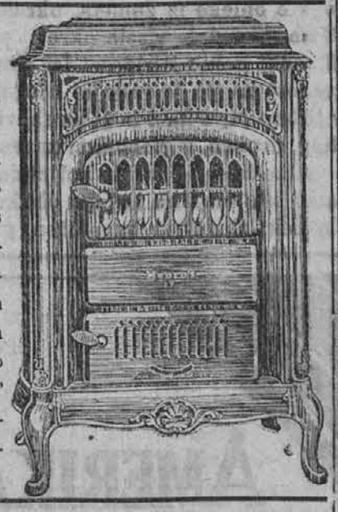

VELIKA IZBIRA

kuhinjskega pohištva — miz in stolov. Posebno kuhinjskih miznih sestavo, kakor ga vidite na sliki. Trdno delani po najboljši topoklicni zanesljivi firmi, ki svoje izdelke garantira. Te vrste kuninjske sestave dobite pri nas, pet komadov od

$17.95
NAPREJ.

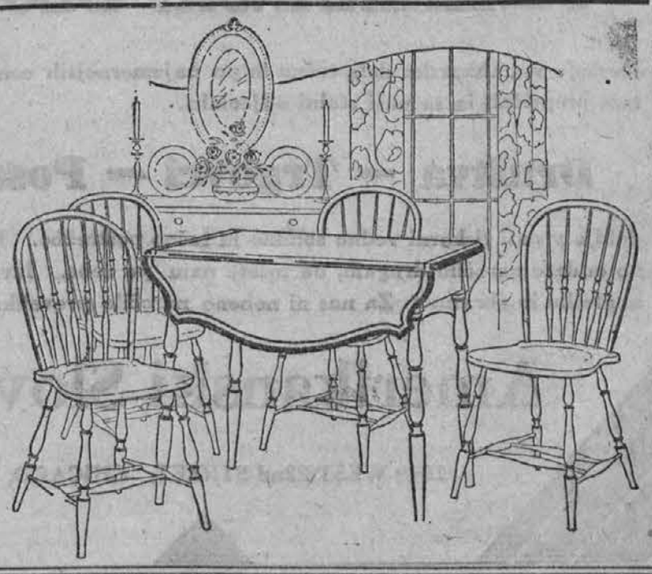

VELIKI JESENSKI IZLET V JUGOSLAVIJO

ki ga priredi znani in izkušeni direktor turističnega oddelka Midtown Bank g. LEO ZAKRAJŠEK

na ogromnem in slovečem Cunardovem parniku

Aquitania IZ NEW YORKA (preko Cherbourga) v sredo 1. oktobra opoldne

Vsem, ki nameravajo potovati to jesen v domovino, se nudi izredno ugodna prilika, da se pridružijo tej skupini izletnikov. Zajamčeno je prijetno, brezskrbno in brzo potovanje. — Zasigurajte si mesto takoj.

MIDTOWN BANK
Leo Zakrajšek
630 Ninth Avenue, New York, N. Y.

JOHN L. MIHELICH CO.
(August Kollander, poslovodja)
6419 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

ali:

CUNARD LINE
25 BROADWAY, NEW YORK
346 No. Michigan Avenue, Chicago, Ill.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Vedel sem, da se bo Lilija, ki sem jo ljubil, tisti žalostni dan, o katerem pišem, sama izprehajala pod velikimi hrasti v parku njenega doma. V tem parku, Grubswell mu pravijo, so rastli in še vedno rastejo glogi, ki začno v teh krajih prvi cveteti; ko sva se v nedeljo srečala pri cerkvenih vratih, je Lilija povedala, da bodo glogi v sredo imeli cvetje in da ga bo ona tisti popoldan prišla trgat. Kaj mogoče je, da je nenadoma tako govorila, kajti ljubezen rodi premetenost v srcu najbolj poštene in krotke device.

Nadalje sem tudi opazil, dasi je te besede govorila vpričo svojega očeta in vseh ostalih, da je vseeno toliko časa počakala s temi besedami, dokler ni bil moj brat Geoffrey iz slišne daljave; ona namreč ni želela, da bi šla ž njim po tisto cvetje; in videl sem tudi, da me je ošinila s pogledom svojih oči, ko je govorila. Pri tej priči sem sklenil, da pojdem tudi jaz trgat glogovo cvetje na isti kraj in isto sredo popoldan, tudi če bi zanemaril svojo dolžnost in prepustil vse bungayske bolnike naravi, da jih sama leči.

Še nekaj drugega sem bil sklenil; ako bi našel Lilijo samo, ne bi več odlašal, temveč ji razodel vse, kar je bilo v mojem srcu; naravno nobene velike skrivnosti, kajti dasi se med nama doslej ni bila še spregovorila nobena beseda o ljubezni, je vsakdo naju poznal skrite misli drugega. Moj korak ni pomenil, da sem se hotel zaročiti z dekletom jaz, ki sem si moral šele narediti pot med svet, samo bal sem se, ako bi še nadalje odlašal s tem, da me ne bi prehitel brat v družbi očeta, in Lilija bi se uklonila, česar ne bi bila storila, ko bi si bila midva obljubila večno zvestobo.

Naključilo se pa je, da mi je bilo jako težko otresti se službe, da bi mogel iti na sestanek; moj gospodar, zdravnik, je namreč zbolel in je poslal mene, da sem namesto njega obiskal bolnike in jim prinesel zdravil. Naposled pa sem jo med četrto in peto uro vseeno potegnil, ne da bi bil prosil za dovoljenje. Krenil sem po norwichki cesti in tekel dobro miljo, dokler nisem dospel do ovinka pri cerkvi in se približal parku. Tedaj sem jel stopati bolj počasi, ker nisem hotel priti pred Lilijo razgret in v slabi zunanjosti, ampak sem hotel, da bi bila moja zunanjost čim najboljša; v ta namen sem si bil tudi oblekel nedeljsko obleko. Baš sem stopal po majhnem klancu po cesti, ki pelje mimo parka, ko zagledam jezdeca, ki se je najprvo oziral po jahalni poti, ki zavije na tem kraju na desno, nato nazaj preko goljave proti vinogradom in reki, potem pa po cesti, kakor da ne bi vedel, kam naj krene. Hitro sem spoznal položaj — dasi moja glava v tem trenutku ni bila posebno hitra, ker je mislila na vse druge reči, največ na to, kako naj govorim z Lilijo — in sem mahoma spoznal, da ta človek ni bil iz naše dežele.

Bil je zelo velik in lepe zunanjosti, oblečen v bogato obleko iz žameta, okrašeno z zlato verižico, ki mu je visela okrog vratu, in po moji sodbi kakih štirideset let star. Največjo pozornost pa pa je vzbujal njegov obraz, ki je v tistem hipu imel neki strahovit izraz. Bil je dolg, droben, z globokimi zarezami; oči so bile velike in so se svetile kot zlato na solncu. Usta so bila majhna in lepo oblikovana, a so imela neki zlodejski, krvoločen, porogljiv izraz; čelo je bilo visoko in je oznanjalo, da je človek duha, in majhna brazgotina je bila na njem. Sicer pa je bil temne polti kakor ljudje iz južnih krajev, kodrasti lasje so bili kakor moji črni; imel je špičasto, kostanjasto brado.

Ko sem bil končal s temi opazovanji, sem bil dospel skoraj do tujca in tedaj je tudi on mene zagledal. Kakor bi trenil, se mu je obraz izpremenil; porogljivi izraz je izginil in videti je bil prijeten in prijazen. Zelo vljudno je privzdignil klobuk in zajecljal v slabi angleščini nekaj besedi, med katerimi sem razumel samo besedo Yarmouth; ko je spoznal, da ga nisem razumel, je preklinjal na glas in v dobrem kastiljanskem narečju angleški jezik in vse, ki so ga govorili.

"Ako blagovoli señor izraziti svojo prošnjo v španskem jeziku," sem odgovoril, govoreč špansko, "mu bom morebiti mogel pomagati."

"Kaj! Špansko govoriš, mladi gospod!" je rekel ves zavzet. "Vendar nisi Španec, dasi bi po svojem obrazu lahko bil. Karamba! Čudno to!" in radovedno me je motril.

"Mogoče je res čudno," sem odvrnil, "ampak meni se mudi. Bodi torej tako prijazen in mi povej, kaj želiš, da grem potem svojo pot."

"Ej," je rekel, "nemara lahko uganem vzrok tvoje naglice. Tam pri potoku sem bil videl belo krilo," in pomignil je proti parku. "Daj si svetovati od starejšega človeka, mladi gospod, in pazi se. Lahko se zabavaš s takimi-le, ampak ne veruj jim niti besedice, nikoli ne poroči nobene — sicer te prime želja, da bi jih moril."

Pri teh besedah sem se naredil, kakor da bi hotel iti dalje, on pa se je iznova oglasil.

"Oprosti moje besede, bile so dobro mišljene; morebiti boš nekoč spoznal, da sem govoril resnico. Nočem te zadrževati. Bodi pa tako prijazen in mi povej, kje je cesta v Yarmouth; ker sem prijezdil po drugi cesti, nisem popolnoma gotov, posebno, ker je vaša angleška pokrajina tako poraščena z drevjem, da človek niti miljo daleč ne vidi.

Šel sem ž njim nekoliko korakov po jahalni poti, ki se je na tistem kraju združevala s cesto ter mu pokazal pot, po kateri mora jezditi. Pri tem pa sem opazil, da me je tujec medtem, ko sem govoril, pozorno opazoval v obraz, in obenem — tako se mi je dozdevalo — z nekim notranjim strahom, katerega je skušal obvladati, a ga ni mogel.

"Ali si tako prijazen, da mi poveš svoje ime, mladi gospod?"

"Kaj pa je tebi do mojega imena?" sem odgovoril osorno, kajti človek mi ni bil nič kaj všeč. "Saj mi še nisi svojega povedal."

"To pa res; potujem incognito. Morebiti tudi jaz poznam kako gospo v teh krajih," je rekel in se čudno nasmejal. "Želel sem samo poznati ime človeka, ki mi je izkazal vljudnost, ki pa, kot je videti, ni tako vljuden kot sem mislil." In stresel je konju vajeti.

"Ne sramujem se svojega imena," sem dejal. "Doslej je bilo pošteno, in če ga že hočeš vedeti, ti ga povem; ime mi je Thomas Wingfield."

"Sem si mislil!" je vzdihnil in obraz mu je postal kot obraz kakega vraga. Se nisem utegnil niti začuditi in že je bil skočil s konja in obstal kake tri korake od mene.

(Dalje prih.)

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PALACZEV POGREBNIŠKI DOM

Naša postrežba je brezplačna, kar se tiče rabljenja naše mrtvašnice. — Smo na razpolago Chicagi, Ciceri, Berwyn in vsem predmestjem. — Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta v našo mrtvašnico. — Cene nizke, postrežba točna. — Automobili na razpolago za vse slučaje.

FRANK E. PALACZ

Registrovani embalmer

Tel. Canal 1267. Res. Rockwell 4882

1916 W. 22nd St. near Lincoln,

CHICAGO, ILL.

MI

izterjavamo račune tvrdk, posameznikov in korporacij ter imamo pri tem pred očmi, da izvršimo opravilo v obojestransko korist.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICH.

Podružnice:

HECLA ST. LAURIUM, SIXTH ST. RED JACKET

Premoženje čez $5,000,000.

W. A. PFISTER

JEWELER

On the Cor. 8th Str. and New York Ave., Sheboygan, Wis.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Severno in Južno Ameriko?

Zato, ker je franrosko pristanišče Le Havre najbližje New Yorku in Ljubljani, ker velikanski brzoparniki "Ile de Frande", "Paris" itd. so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni; zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino brezplačno pri vsakem obedu.

Cie. Gle. Transatlantique

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 35

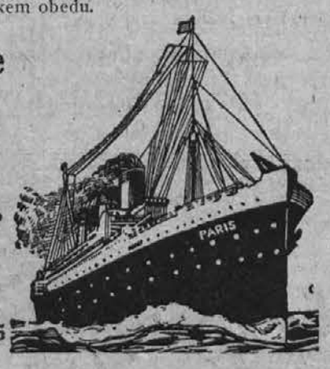

VSAKDO

SE LAHKO OBRNE VSAK ČAS NA NAS V SLEDEČIH ZADEVAH:

1. Ako rabite kakoršnihkoli tiskovin.
2. Kadar si želite nabaviti kako slovensko knjigo.
3. Kadar rabite kake notarske ali druge legalne listine.
4. Ako rabite pomoči pri nabavi potnega lista za v stari kraj.
5. Potom nas si lahko preskrbite vozni listek (šifkarto) za katerokoli linijo za v stari kraj
6. V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin ,elektriko in vodo.
7. Imamo zastopstvo od American Express Co. in izdajamo njene Money ordre in čeke.

Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Širite "Amer. Slovenca"!

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Še — kritike.

(Dalje.)

Ako g. Podgoričan ne pozna moči in sile negativnega dokaza, ga poznam jaz, in zato mu zakličem **tretjekrat:** herrrraus z negativnimi dokazi, in nič repa med noge, nič blebetanja, da se nič ne more tajiti, nič ne more dokazati; zato sem jaz obrnil metlo, in pozval na mejdan negativnih dokazov, da nič ni, ni Boga, ni pekla, ni posmrtnega življenja . . ., kakor bi moral dokazati tako negativno, da nič ni, če bi g. Podgoričana policija obdolžila posilstva, ali kakor sem jaz moral doprinesti negativne dokaze, da nič ni, ko so me obdolžili nečesar, kar res ni bilo.

Le ne begati sem in tja in stopicati okoli vroče kaše: še enkrat pozovem: herrraus z negativnimi dokazi, da ni Boga, ker s tem padejo v vodo in se razblinijo vsi pozitivni dokazi.

Prišel je g. Podgoričan s tole trditvijo:

"Potrebno se mi zdi vsled tega, da opomnim g. Trunka, da sem bil jaz tisti, ki je preje zahteval od njega dokaze za resničnost njegovih trditev glede Boga in vseh pritiklin, katere spadajo zraven. Trunk je molčal. In jaz sem mu vendar povedal, da ni prav nič težko dokazati obstoj nečesa, kar faktično eksistira in se baš radi tega tudi ne more zanikati. Ampak g. Trunk nima na razpolago absolutno nobenih dokazov, da res eksistira nekje nad zvezdami nekakšen Bog, ki je absolutni gospodar vsega neskončnega vsemirja."

Stavim, da bo s tako trditvijo prišel še naprej. Resnica na tem je le, da me je on res pozval na pozitivne dokaze. — "Trunk je molčal." To nikako ni točno. Res se nisem postopil dokazovanja, ampak molčal nisem, ker sem povedal, kje se dokazi dobijo, ko jih navaja vsaka apologetika. Dalje sem prinesel dokaz po vseučiliščnem profesorju in slovenskem filozofu, dr. Veberju, kjer ni prav ničesar iz biblije na dokazu, in dokaz je pozitiven. "Trunk je molčal." He, he . . . ali molči tudi apologetika? Seve take priče je treba poznati. Stari so že. Sam Spasitelj je imel z njimi opravka. "Pokaži nam, dokaži, pozitivno dokaži in pokaži!" so kričali nanj. Vse je dokazal, ampak bilo je kakor bob ob steno. Še en dokaz, so vpili. "Stopi dol s križa!" in verovali bomo. — Stari židovski ptiči in moderni slovenski niso nič boljši od njih. G. Junko iz Detroita me je pozval, naj mu prinesem sliko nebeškega rajanja. Gotovo misli tudi g. Podgoričan, da mu pomolim pod nos kako fotografijo peklenskih vil. He, he. Apologetični, pozitivni dokazi za eksistenco Boga so znanstveni dokazi, in za nje je prvič treba zadostnega znanstvenega znanja, in drugič, kar je še večje važnosti, je treba, da kdo ni ptič, kakršni so bili židovski farizejski ptiči. Znanstvo, filozofija . . . hm . . . o tem bo g. Podgoričan trdil, da ima vse v mezincu, he, he... priprost delavec . . . no, in če bi imel, ampak drugo, "ptičarija," tega pa gotovo g. Podgoričan ne bo umel, dasi je malo več in bolj važno pri dokazih, da je Bog, od vsakega znanstva, od vsake filozofije in pozitivne vede, in morda se mu nekaj o tej važni in sitni robi zasvita, ako ga opomin na besede Spasiteljeve: "Ne bodo verovali, če bi kdo tudi od mrtvih vstal."

Še enkrat poudarim odločno: Biblija je pri apologetičnih dokazih popolnoma izven območja, ker spada v drugo kategorijo, ki pa je za vsakega materialista prav španska vas. Vrlo neumno pa je, da kdo, kakor znana baba, naprej in naprej goni tirado, da razen biblije Trunk nima nobenih dokazov.

"Trunk molči . . ." Apologetika pa ne molči, in jaz ne molčim, ker povem, kje so pozitivni dokazi, in biblije niti jaz ne omenim.

Naj pa govori, ker smo že na tem, profesor dr. Veber. Tako-le podaja dr. Veber dokaz božje eksistence:

"Dejansko bitnost božje osebnosti zahtevajo trije vidiki. Prvič zahteva dejanska bitnost človeške prirodne pogojene in toraj relativne, pa vendar neprirodne osebnosti že sama po sebi dejansko bitnost prirodno nezavisne, absolutne, to je božje osebnosti. (Naj si to g. Podgoričan dobro vtakne za klobuk. Morda bo vendar nehal s svojo kikenkokarijo, "da Trunk, ki zagovarja Boga, ne more dokazati, da Bog res eksistira kje drugje razen v njegovi glavi in v glavah ostalih kristjanov . . .)" Drugič mora človeški molitvi in češčenju vsaj načelno odgovarjati dejanska bitnost njegovega edinega legalnega torišča, ker pa moramo moliti samo osebo in samo to po božje častiti, sledi iz tega poleg dejanske bitnosti Boga še njegov osebno-duhovni značaj. (Tudi to naj si g. Podgoričan in drugi zapomnijo dobro, da ne bodo prav po otročje zahtevali kake — fotografije od — duha.) Tretji Vebrov (toraj kar trije dokazi, g. Podgoričan) argument pa je ta-le:. "Če nihče ne dvomi o dejanski bitnosti vse prirode, tega edinega legalnega torišča človeškega veselja in človeške žalosti, in če nihče ne dvomi o dejanski bitnosti vseh ljudi, tega edinega legalnega torišča ljubezni in spoštovanja kakor tudi sovraštva in zaničevanja — kdo sme in more potemtakem dvomiti o dejanski bitnosti božje osebnosti, tega edinega legalnega torišča molitve in češčenja, ko pa vendar daje šele to razmerje končni smisel tudi razmerju človeka do prirode kakor tudi razmerju človeka do človeka. Vse veselje in vsa žalost spričo prirodnih pojavov dobiva namreč svoj pravi smisel šele preko ljubezni in spoštovanja, ljubezen in spoštovanje samo pa šele preko molitve in češčenja."

(Kones prih.)

—o—

KOMUNISTIČNA VZGOJA DECE V RUSIJI

Koncem preteklega meseca je v Moskvi izšel ukaz, ki odreja prisilno javno vzgojo vseh otrok v starosti 8 do 10 let. Ukaz mora biti izvršen do konca l. 1931., na kar se bo razširil tudi na starejše letnike do 15. leta. Sovjeti hočejo deco še bolj odtujiti rodbini, ker ne priznavajo, da bi bila rodbina osnovna celica družbe, dokler starši vzgajajo otroke po individualističnem meščanskem načelu. Edina dobra vzgoja je v Rusiji ona, ki vzgaja naraščaj za kolektivnost. Vsa mesta in vasi morajo v najkrajšem času najti hiše, kjer se bo vzgajal novi naraščaj. Lenin je že enkrat zapovedal nekaj sličnega, ali treba je bilo skoro 10 let, da je stranka lahko kaj ukrenila v tem pravcu. Morda bo tudi to pot ostalo le pri ukazu.

—o—

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!